

Internationellt bistånd

7

Förslag till statens budget för 2013

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	9
2.1	Omfattning.....	9
2.2	Utgiftsutveckling	12
3	Internationellt utvecklingssamarbete.....	15
3.1	Omfattning.....	15
3.2	Utgiftsutveckling	15
3.3	Mål	14
3.4	Resultatredovisning	14
3.5	Politikens inriktning	16
3.5.1	En värld i förändring.....	16
3.5.2	Sammanfattning av prioriteringar i 2013 års biståndsbudget.....	19
3.5.3	Strategisk styrning ger genomslag för regeringens politik.....	20
3.5.4	Tydligare resultatförväntningar	20
3.5.5	Stärkt transparens för ökat ansvarsutkrävande	22
3.5.6	Renare roller i och tydligare uppgifter för biståndsförvaltningen	23
3.5.7	En tydligare biståndspolitisk inriktning	25
3.5.8	Ett resultatfokuserat bilateralt bistånd	26
3.5.9	Ett resultatfokuserat multilateralt bistånd	27
3.5.10	Ett resultatfokuserat EU-bistånd.....	29
3.6	Ny anslagspoststruktur för transparens och ökad tydlighet.....	30
3.6.1	Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	34
3.7	Budgetförslag	46
3.7.1	1:1 Biståndsverksamhet	46
3.7.2	1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	51
3.7.3	1:3 Nordiska Afrikainstitutet.....	52
3.7.4	1:4 Folke Bernadotteakademin	52
3.7.5	1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.....	54
3.7.6	1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	56
4	Reformsamarbete i Östeuropa	57
4.1	Omfattning.....	57
4.2	Utgiftsutveckling	57
4.3	Mål	57
4.4	Resultatredovisning	57
4.5	Politikens inriktning	58
4.5.1	Omvärlden.....	58
4.5.2	Prioriteringar i 2013 års budget.....	60
4.6	Strategier för reformsamarbete i Östeuropa ger tydligare styrning ..	61
4.7	Budgetförslag	63
4.7.1	2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	63

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	8
Tabell 2.1 Biståndsram, utgifter inom andra utgiftsområden och biståndsanslag	12
Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7	12
Tabell 2.3 Härledning av ramnivån 2013–2016. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	13
Tabell 2.4 Ramnivå 2013 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	13
Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom området Internationellt utvecklingssamarbete.....	15
Tabell 3.2 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	31
Tabell 3.3 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom UD m.fl.	32
Tabell 3.4 Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet 2010-2013 ..	33
Tabell 3.5 Anslagsutveckling för 1:1 Biståndsverksamhet	46
Tabell 3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden för 1:1 Biståndsverksamhet	47
Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:1 Biståndsverksamhet	50
Tabell 3.8 Anslagsutveckling för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	51
Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	52
Tabell 3.10 Anslagsutveckling för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.....	52
Tabell 3.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet	52
Tabell 3.12 Anslagsutveckling för 1:4 Folke Bernadotteakademien	52
Tabell 3.13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:4 Folke Bernadotteakademien	53

Tabell 3.14 Anslagsutveckling för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsamarbete	54
Tabell 3.15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsamarbete.....	55
Tabell 3.16 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsamarbete.....	56
Tabell 3.17 Anslagsutveckling för 1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingsamarbete	56
Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingsamarbete	56
Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom område Reformsamarbete i Östeuropa.....	57
Tabell 4.2 Anslagsutveckling för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	63
Tabell 4.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	64
Tabell 4.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	64

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. fastställer biståndsramen för 2013 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2013 (avsnitt 2.1),
2. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 52 700 000 000 kronor 2014–2023 (avsnitt 3.7.1),
3. bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 3.7.1),
4. bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för de lån som Europeiska investeringsbanken lämnar inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 23 575 651 euro (avsnitt 3.7.1),
5. bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringslån som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst intill ett belopp av 103 720 437 euro (avsnitt 3.7.1),
6. godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) som innebär att Sverige under 2013–2020 till AfDB ska inbetala 20 059 000 kronor och bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till AfDB som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 971 040 000 Units of Account (UA), (avsnitt 3.7.1),
7. bemyndigar regeringen att under 2013 besluta om kapitaltillskott till det statligt ägda bolaget Swedfund International AB på högst 400 000 000 kronor (avsnitt 3.7.1),
8. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 280 000 000 kronor 2014–2019 (avsnitt 4.7.1),
9. för budgetåret 2013 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, vad gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning:

Riksrevisionen föreslår att riksdagen

10. bemyndigar Riksrevisionen att under 2013 för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 22 000 000 kronor 2014–2016 (avsnitt 3.7.5),
11. för budgetåret 2013 anvisar ett ramanslag under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Biståndsverksamhet	Ramanslag	28 772 979
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	Ramanslag	971 629
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	Ramanslag	14 156
1:4 Folke Bernadotteakademin	Ramanslag	62 567
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	Ramanslag	40 000
1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	Ramanslag	23 021
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	Ramanslag	1 307 360
Summa		31 191 712

2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

2.1 Omfattning

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd underindelas i Internationellt utvecklings-samarbete och Reformsamarbete i Östeuropa.

Ramen för utgiftsområdet

Regeringen föreslår att biståndsramen för 2013 uppgår till 38,2 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI). I den svenska biståndsramen ingår endast kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) biståndskommitté (DAC). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd men även inom andra delar av statens budget finns kostnader som klassificeras som bistånd. Även dessa ingår i biståndsramen. I utgiftsområde 7 ingår dessutom 1 miljon kronor för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån och 5 miljoner kronor som avser förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd. Dessa kostnader ingår inte i biståndsramen.

Det föreslagna beloppet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår därmed till 31,2 miljarder kronor.

Kostnader inom andra utgiftsområde som ingår i biståndsramen

Nedan följer en beskrivning av de kostnader som ingår i biståndsramen men som återfinns under andra utgiftsområden. Dessa kostnader uppgår 2013 till 7 miljarder kronor. Det är en ökning med 1,1 miljarder kronor jämfört med föregående år. Kostnader inom andra utgiftsområden som andel av biståndsramen uppgår 2013 till 18 procent jämfört med 16 procent 2012.

Skuldavskrivningar

Från biståndsramen har tidigare år avräknats planerade bilaterala skuldavskrivningar för de fattigaste och mest skuldyngda länderna som baseras på multilaterala överenskommelser och där bilaterala avtal om avskrivningar undertecknats av båda parter. För 2013 finns inga planerade bilaterala skuldavskrivningar.

Kostnader för mottagande av asylsökande m.m.

Kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår som en del av den svenska biståndsramen. Sverige ska i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer såväl kunna hjälpa en

person i behov av skydd i ett flyktingläger i t.ex. Sudan, som bekosta omhändertagandet av en flykting under den första tiden han eller hon befinner sig i Sverige. 2013 beräknas kostnaden för asylsökande från låg- och medelinkomstländer som räknas in i biståndsramen uppgå till 4,4 miljarder kronor, vilket motsvarar 11,6 procent av det totala biståndet. Antalet asylsökande 2013 bedöms öka med en tredjedel jämfört med 2011. Ökningen fördelas mellan sökande från flera länder, bl.a. Somalia och Afghanistan, men ökningen av sökande från Syrien bedöms bli störst.

Migrationsverket har enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. ett huvudansvar för mottagandet av asylsökande från det att ansökan om asyl lämnas in till dess att personen tas emot i en kommun, om uppehållstillstånd har beviljats, alternativt lämnar landet vid avslagsbeslut. Fram till dess att personen lämnat mottagandet, t.ex. genom bosättning i en kommun eller återvändande till hemlandet, omfattas han eller hon av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Vissa insatser inom mottagandet av asylsökande åligger kommuner och landsting. Det rör sig i första hand om skolgång, omsorg och hälso- och sjukvård. Migrationsverket ansvarar för att ordna boende för de asylsökande som inte ordnar boende på egen hand. Vidare prövar Migrationsverket behovet av dagersättning och särskilt bidrag till den asylsökande. Därutöver ansvarar Migrationsverket för att erbjuda den asylsökande s.k. organiserad sysselsättning samt att bistå vid bosättning eller återvändande. I biståndsramen inkluderas kostnader för denna verksamhet under det första året, dvs. exempelvis kostnader för personal och lokaler, dagersättning till sökande, ersättningar till kommuner (främst för skolgång) och landsting (främst hälso- och sjukvård) m.m.

För att beräkna kostnaden som ska ingå i biståndsramen görs först en bedömning av hur många personer som kommer att söka asyl i Sverige under det kommande året samt en beräkning av hur stor andel av dessa som antas komma från låg- och medelinkomstländer enligt OECD/DAC:s klassificering. I normalfallet är det ca 95 procent av det totala antalet asylsökande i Sverige. Därefter räknas den genomsnittliga vistelsetiden i Migrationsverkets mottagande fram för dessa personer. I beräkningarna ingår tiden från ansökan till

bosättning efter beslut om uppehållstillstånd eller till slutligt beslut om avvisning eller utvisning men endast kostnader för det första årets vistelse i Sverige klassificeras som bistånd. Vistelsetiden uppgår därför maximalt till ett år i dessa beräkningar. Summan dygn för asylsökande personer multipliceras sedan med kostnaden per person och dygn i mottagandet. Beräkningarna för 2013 bygger på en prognos om 41 000 asylsökande, varav 96 procent antas komma från låg- och medelinkomstländer. Den genomsnittliga dygnskostnaden uppskattas till 381 kronor per person och genomsnittligt antal dygn per person prognostiseras till 280.

Kostnader för självmant återvändande för personer vars asylansökningar avslås ingår också i det belopp som klassificeras som bistånd, liksom kostnader under det första året för mottagandet av personer som vidarebosätts i Sverige och deras resor till Sverige. Kostnaderna för självmant återvändande beräknas uppgå till 100 miljoner kronor och kostnader för vidarebosättning till 206 miljoner kronor.

EU-bistånd

I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av Europeiska unionens (EU) gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget. För 2013 uppgår dessa kostnader till 1,6 miljarder kronor, vilket motsvarar Sveriges del av de faktiska kostnaderna för biståndet inom den totala EU-budgeten 2011.

EU bedriver utvecklingssamarbete med nästan alla låg- och medelinkomstländer och inom ett stort antal sektorer. Utöver de geografiska biståndsprogrammen har EU även tematiska biståndsprogram och instrument t.ex. instrument för främjande av demokrati och mänskliga rättigheter.

I ministerrådets arbetsgrupper utarbetas förslag till EU:s gemensamma utvecklingspolitik. Sverige är även med och påverkar utformningen av EU:s bistånd i genomförandekommittéerna, expertgrupper och via ambassaderna i fält.

Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader

OECD/DAC:s riktlinjer lägger fast ett antal principer för vad som kan räknas som förvaltningsresurser för policyarbete och genomförande av bistånd. OECD/DAC:s regler omfattar lönekostnader för personal med biståndsrelaterat arbete vid huvudkontor och vid

utlandsmyndigheter samt drift av berörda myndigheter, inklusive kostnader för lokaler, it, fordon, m.m. De kostnader om 461 miljoner kronor som ingår i biståndsramen 2013 utgörs av 2011 års faktiska utfall för dessa verksamheter.

I budgetpropositionen för 2012 aviserade regeringen att en översyn skulle äga rum av modellen för att beräkna utrikesförvaltningens biståndsfinansierade förvaltningskostnader och att det därefter kunde bli aktuellt att förfina modellen. Översynen, som genomfördes vintern 2011, rekommenderade bl.a. att kostnadsberäkningen bör utgå från en faktisk analys av tidsåtgång på varje utlandsmyndighet samt att vissa hyreskostnader bör exkluderas. Mot bakgrund av översynens rekommendationer har en ny modell tagits fram för att beräkna vilka kostnader som ska ingå i biståndsramen 2013. Skillnaden mot tidigare modell är att det görs en individuell bedömning, som grundar sig på en systematisk uppföljning av verksamheten, av omfattningen av den biståndspolitiska verksamheten för varje utlandsmyndighet och UD-enhet. Vidare har en grundlig genomgång gjorts av kostnader för det gemensamma verksamhetsstödet och en ny beräkningsgrund har tagits fram. Hyreskostnader som inte uppfyller OECD/DAC:s kriterier har exkluderats. Sammantaget innebär förändringarna en tydligare anpassning till OECD/DAC:s riktlinjer och att kostnaderna för den biståndspolitiska verksamheten avspeglas tydligare.

Övrigt

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) disponerar ca 115 miljoner kronor för sin internationella biståndsverksamhet, som inkluderas i biståndsramen.

Vidare ingår bidrag till Världssjöuniversitetet (WMU) om ca 25 miljoner kronor inom utgiftsområde 22 och bidrag till demokratiinsatser i Ukraina och Vitryssland om ca 21 miljoner kronor inom utgiftsområde 5.

I biståndsramen inkluderas även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organs reguljära budget som belastar anslag inom andra utgiftsområden men som klassificeras som bistånd. Dessa FN-organ är: FAO, UNO, UNPKO, UNESCO, WIPO, ILO, ITU, UPU, WHO, WMO, UNEP, UNCTAD och UNIDO. De kostnader om drygt 170 miljoner kronor som ingår i biståndsramen 2013 utgörs av

faktiskt utbetalt belopp 2011 till dessa FN-organisationer, vilket innebär två års eftersläpning mellan faktiskt utfall och de kostnader som ingår i biståndsramen.

I biståndsramen ingår från och med 2013 också en andel av Sveriges reguljära bidrag till OSSE, som har inkluderats på OECD/DAC:s lista över multilaterala biståndsorganisationer. OECD/DAC klassificerar 74 procent av OSSE:s verksamhet som bistånd och motsvarande andel av det svenska bidraget, ca 32 miljoner kronor 2013, inkluderas därför i biståndsramen.

Från och med 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor avseende stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD/DAC klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen, i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer.

Tabell 2.1 Biståndsram, utgifter inom andra utgiftsområden och biståndsanslag

Miljoner kronor

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Biståndsram	35 160	35 800	38 157	40 171	42 300	44 304
Kostnader inom andra utgiftsområden	5 318	5 881	6 971	7 090	7 112	7 169
<i>Varav:</i>						
Skuldavskrivningar	-16	-390	-	-	-	-
Flyktingkostnader	3 247	3 504	4 448	4 478	4 451	4 452
EU-bistånd	1 250	1 868	1 628	1 656	1 695	1 739
Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader	456	464	461	469	479	491
Övrigt	381	435	434	487	487	487
Biståndsdelen av Internationellt utvecklings- samarbete och Reformsamarbete i Östeuropa¹	29 842	29 919	31 186	33 081	35 188	37 135
Biståndsram i procent av beräknad BNI	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2011 och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Internationellt utvecklingssamarbete</i>							
1:1 Biståndsverksamhet	26 834	27 545	28 296	28 773	30 671	32 760	34 684
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	924	936	925	972	990	1 007	1 028
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	16	16	15	14	14	15	15
1:4 Folke Bernadotteakademien	53	58	57	63	64	65	66
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	40	40	41	40	40	40	40
1:6 Utveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete		0		23	0	0	0
Summa Internationellt utvecklingssamarbete	27 867	28 595	29 334	29 884	31 780	33 887	35 833
<i>Reformsamarbete i Östeuropa</i>							
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	1 309	1 307	1 324	1 307	1 307	1 307	1 307
Summa Reformsamarbete i Östeuropa	1 309	1 307	1 324	1 307	1 307	1 307	1 307
<i>Äldreanslag</i>							
2012 1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	23	23	23	0	0	0	0
Summa Äldreanslag	23	23	23	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	29 199	29 925	30 681	31 192	33 087	35 194	37 141

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2010 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

**Tabell 2.3 Härledning av ramnivå 2013–2016.
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd**

Miljoner kronor	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	30 264	30 264	30 264	30 264
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	7	28	46	69
Beslut	58	59	59	60
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar	2 357	4 371	6 500	8 504
Volym	-66	-66	-66	-66
Överföring till/från andra utgifts- områden				
Övrigt	-1 428	-1 568	-1 609	-1 689
Ny ramnivå	31 192	33 087	35 194	37 141

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

**Tabell 2.4 Ramnivå 2013 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd**

Miljoner kronor	2013
Transfereringar ¹	28 760
Verksamhetskostnader ²	2 429
Investeringar ³	3
Summa ramnivå	31 191

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2011 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentats, andel av bruttonationalinkomsten (BNI), som riksdagen beslutar om för varje enskilt år. Vid beräkningen av biståndsramen används den vid budgeteringstillfället senast tillgängliga BNI-prognosen. Varje år rapporteras det totala svenska biståndet efter avslutat budgetår till OECD/DAC (som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik). Vid rapporteringstillfället används den senast tillgängliga BNI-uppgiften från Statistiska centralbyrån för det år rapporteringen avser, vilket kan bidra till att det uppstår en skillnad i procentandel av BNI mellan den prognosbaserade budgeten och den rapporterade officiella statistiken. Skillnader mellan budgeterat utvecklingssamarbete och utfall kan också bero på att bidrag till de multilaterala finansieringsinstitutionerna rapporteras i sin helhet till OECD/DAC det år skuldsedeln läggs, medan bidraget i statens budget i stället fördelas över flera år, i den takt utbetalningar görs. För de bilaterala skuldavskrivningarna kan det belopp som ingår i biståndsramen vara i otakt med de faktiskt genomförda bilaterala skuldavskrivningarna som rapporteras till OECD/DAC. Detta beror på att utgifterna budgeteras efter planerade, snarare än genomförda, skuldavskrivningar. Även kostnaderna för EU-biståndet, som ingår i biståndsramen, som grundar sig på faktiskt utfall två år tidigare, kan skilja sig mot det faktiska utfallet för gällande år, vilket är den summa som rapporteras till OECD/DAC. I rapporteringen ingår samtliga utgifter (se tabell 2.1) som kan klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s definition. Se årsredovisning för staten 2011 för rapporterat utfall för biståndet 2002–2011.

3 Internationellt utvecklingssamarbete

3.1 Omfattning

Under Internationellt utvecklingssamarbete finns sex anslag: biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI), Folke Bernadotteakademien (FBA), Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete samt anslaget för avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt

utvecklingssamarbete (SADEV). Insatser inom området Internationellt utvecklingssamarbete finansieras framför allt från biståndsramen. De delar som inte finansieras från biståndsramen är förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen samt garantiavgifter, avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån, som inte klassificeras som bistånd.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom området Internationellt utvecklingssamarbete

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Internationellt utvecklingssamarbete</i>							
1:1 Biståndsverksamhet	26 834	27 545	28 296	28 773	30 671	32 760	34 684
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	924	936	925	972	990	1 007	1 028
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	16	16	15	14	14	15	15
1:4 Folke Bernadotteakademien	53	58	57	63	64	65	66
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	40	40	41	40	40	40	40
1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete		0		23	0	0	0
Summa Internationellt utvecklingssamarbete	27 867	28 595	29 334	29 884	31 780	33 887	35 833

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

3.3 Mål

Målet för Internationellt utvecklingssamarbete är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor.

3.4 Resultatredovisning

Resultat av utvecklingssamarbetet kan sällan redovisas efter bara ett år. Under de senaste åren har regeringen därför valt att lämna en särskild resultatskrivelse till riksdagen om ett inom biståndet prioriterat tematiskt område. På så sätt har en mer långsiktig och fokuserad redovisning kunnat ges. Regeringen lämnar därför ingen särskild resultatredovisning i denna proposition utan begränsar redovisningen till en analys och bedömning samt lärdomar som dragits i Sidas, EU:s samt några utvalda organisationers resultatredovisning i skrivelsen om biståndet resultat – tema demokrati och mänskliga rättigheter (skr. 2011/2012:164) som regeringen lämnade till riksdagen den 28 juni i år.

Förra årets resultatskrivelse behandlade biståndets resultat inom området jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingssamarbetet. 2009 års resultatskrivelse redovisade biståndets resultat på miljö- och klimatområdet. Årets skrivelse är fokuserad på demokrati och mänskliga rättigheter, den sista av de tre tematiska prioriteringar för biståndet som regeringen fastställde i budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1). I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) bekräftade regeringen att prioriteringarna ligger fast.

Nedan sammanfattas skrivelsens lärdomar och slutsatser vad gäller bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter. En mer övergripande och framåtblickande diskussion generellt kring resultatuppföljning och utvärdering av det svenska biståndet återfinns i avsnitt 3.5.4.

I skrivelsen framkommer flera gemensamma slutsatser när det gäller utmaningar och framsteg för det bilaterala och multilaterala utvecklingssamarbetet inom området demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter, som mellan 2002 och 2011 ökat kraftigt. Ökningen har skett i såväl andel av det bilaterala biståndet genom Sida, från knappt 20 procent till 28 procent, som i faktiska tal, från 2,2 miljarder

kronor till 4,6 miljarder kronor. Några av slutsatserna i skrivelsen kan framstå som självklara, men är alltså viktiga att beakta för Sveriges fortsatta utvecklingssamarbete inom området. De flesta är relevanta inte bara för insatser för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter utan för utvecklingssamarbetet i allmänhet. Några av de mest centrala slutsatserna regeringen kan dra av resultatredovisningen är följande:

1) Regeringens ambitionsökning och inriktning inom området demokrati och mänskliga rättigheter har fått genomslag. Huvudsektorn Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet har ökat både som andel av det totala biståndet och i faktiska tal.

2) EU:s och multilaterala organisationers verksamhet inom området demokrati och mänskliga rättigheter främjar på olika sätt de målsättningar och perspektiv som framhålls i den svenska policyn för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter.

Det finns dock en outnyttjad potential som bättre bör kunna tas till vara. Sverige bör, efter en bedömning av EU:s och respektive multilateral organisations styrkor och svagheter mer systematiskt och strategiskt bedriva och följa upp påverkansarbete gällande frågor om demokrati och mänskliga rättigheter i berörda rådsarbetsbetsgrupper, styrelser och andra styrorgan.

3) Regeringens bedömning är att demokratiutveckling tar tid, eftersom den bygger på att människors kunskap, värderingar, attityder och beteende ändrats. Även om förändringarna har byggts upp gradvis under en längre period tenderar de mest dramatiska förändringarna att komma snabbt, under omvandlingens första år och i samband med en ny regims tillträde. För att nå goda resultat krävs därför såväl ett långsiktigt hållbart engagemang och långsiktig utvärdering, som beredskap för skyndsamma och flexibla insatser.

4) Maktanalyser är av stort värde för ökad kunskap om ekonomiska, sociala och etniska maktrelationer i ett visst samhälle och för ökad effektivitet i biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. Maktanalyser bör användas mer konsekvent som utgångspunkt för biståndets utformning i allmänhet och i biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter i synnerhet.

5) För att åstadkomma bästa möjliga resultat ska Sverige fatta strategiska beslut om vilken typ av bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter som är lämpligast i varje enskilt fall. Svenskt bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter ska inte endast omfatta god samhällsstyrning och förvaltningsstöd, utan ha en tydlig politisk dimension och omfatta alla de tre fokusområden som regeringen slagit fast i policyn för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. Biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter ska därför bl.a. inkludera politiska partier och pluralistiska partiväsanden på demokratisk grund, fria och oberoende medier, jämlik tillgång till rättvisa, aktörer i det civila samhället som verkar för demokrati samt stöd till hela valcykeln för att säkra mäns och kvinnors möjlighet att utöva politiskt deltagande.

6) Biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter måste, liksom annat bistånd, anpassas till den lokala kontexten. Modeller och insatser utan förankring i lokala förhållanden, strukturer och processer fungerar sällan. Stöd till demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter ställer ofta stora krav på flexibilitet och snabbhet. Det är särskilt viktigt i framväxande demokratier och i stater som i framtiden kommer att inleda en demokratisering.

7) Vertikalt och horisontellt ansvarsutkrävande är centralt. Hela kedjan av mekanismer för ansvarsutkrävande bör stödjas. Såväl stat, myndigheter som civilsamhällesorganisationer bör stödjas, dels var och en för sig, dels för att underlätta samarbete emellan. Givarsamordning är centralt. Det är inte givet att just Sverige behöver stödja alla aktörer i kedjan i samtliga samarbetsländer.

8) Effekter av biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter kan i högre grad än annat utvecklingssamarbete få konsekvenser för maktbalansen i ett land, eftersom de berör frågor som angränsar till ett lands inre angelägenheter och suveränitet, exempelvis maktbalansen mellan parlament och regering. Regeringen anser att det noga bör övervägas vilka kontroversiella frågor som ska drivas, och hur, för att nå största möjliga effekt.

9) Det finns svårigheter med att följa upp resultat av rättighetsperspektivets tillämpning liksom av politisk och utvecklingspolitisk dialog. Trots det anser regeringen att verksamheten är

mycket relevant. Mer bör göras för att utveckla processindikatorer som på ett rättvisande sätt kan mäta hur en insats genomförs och inte bara vad som uppnås. Sverige bör i ökande grad nyttiggöra sin kompetens och höga trovärdighet när det gäller tillämpning av ett rättighetsperspektiv i biståndet.

10) Synergier kan åstadkommas om det sker ökad samverkan av dialogen kring utrikes- och utvecklingspolitiska frågor. Det blir även bättre resultat av biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter om dialog och utvecklingsinsatser är väl samordnade såväl tidsmässigt som till innehåll.

11) Det kan vara svårt att inom biståndet för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter påvisa kausala samband mellan en viss insats och effekter som helt eller delvis kan tillräknas insatsen. Resultatförväntningarna måste vara realistiska. När det gäller resultatförväntningar inom demokrati och mänskliga rättigheter anser regeringen att ett mål på individ- eller organisationsnivå kan vara fullt tillräckligt, utan att insatsernas effekter mäts och aggregeras på en mer övergripande nivå.

12) Arbetet med att utveckla metoder för att bättre mäta mer långsiktiga effekter av bistånd för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter och nya och förbättrade instrument för att mäta ett lands utveckling vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter bör fortsätta. Sverige ska verka för att givargemensamma effektutvärderingar genomförs.

3.5 Politikens inriktning

3.5.1 En värld i förändring

Det långsiktiga målet om att utrota fattigdom och förtryck är ännu långt ifrån uppnått. Vi har ett moraliskt ansvar att stödja människor i förtryck, utsatthet och fattigdom. Sverige ska även fortsatt ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd.

Sveriges internationella bistånd måste förhålla sig till hur omvärlden förändras. En värld i förändring innebär nya förutsättningar för utvecklingsansträngningarna i låg- och medelinkomstländer och ställer krav på en gedigen omvärldsanalys som utgår från frågan: Vilken strategisk roll kan biståndet spela för att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor i dagens värld?

Regeringen identifierar tio omvärlds-förändringar av särskild betydelse för det svenska biståndets utformning:

- **Frihetsrevolutionerna**

De demokratiska transitionerna blir återigen fler och fler människor kräver respekt för de mänskliga rättigheterna. Den informations- och kommunikationsteknologiska utvecklingen bidrar till stärkt yttrandefrihet runtom i världen. Frihetsrevolutionerna i Mellanöstern och Nordafrika påminner oss om biståndets uppgift att stödja demokratisk förändring och ökad respekt för mänskliga rättigheter. Samtidigt är demokratiutvecklingen på flera håll bräcklig, i vissa länder på tillbakagång, och inskränkningar görs i yttrande-, religions- och övertygelse- samt mötes- och organisationsfriheterna i många länder. Kampen för frihet och mänskliga rättigheter och mot förtryck är därför mer aktuell än någonsin.

- **Nya finansiella flöden och aktörer**

Det globala biståndet har fördubblats de senaste 10-15 åren. Antalet biståndsaktörer har ökat i form av nya givarländer och privata givare, liksom tillgången till andra utvecklingsfinansiella flöden, inklusive migranternas remitteringar. Det ställer nya krav på samordning och samverkan, liksom på varje enskild givare att bidra till utveckling där mervärdet är som störst.

- **Digitalisering**

Digitaliseringen har de senaste åren varit explosionsartad världen över och på kort tid fått

genomgripande mänskliga och samhällsliga följder, inte minst för människor i fattigdom och ofrihet. Ungefär en tredjedel av jordens befolkning har tillgång till internetuppkoppling och mer än två tredjedelar har tillgång till mobiltelefonabonnemang. Innovationer i spåren av denna utveckling erbjuder nya lösningar på gamla problem. Exempelvis kan allt fler människor på landsbygden numer göra sina bankärenden och pengatransfereringar på ett ögonblick via mobiltelefonen. För en ambitiös utvecklingspartner som Sverige finns särskilda skäl att maximera informationsteknikens sociala och ekonomiska potential. I synnerhet internet är ett centralt medium för ekonomisk och samhällslig verksamhet av relevans för fattigdomsminskning.

- **Urbanisering**

Sedan 2008 lever majoriteten av jordens befolkning i städer. Om 50 år beräknas två tredjedelar av världens invånare vara bosatta i urbana miljöer. Växande städer skapar nya möjligheter för ekonomisk tillväxt men bidrar också till utbredd fattigdom och påfrestningar på ekosystemen. Den mest intensiva urbaniseringen sker i Afrika och Asien. Många som söker sig till tätorterna i hopp om en bättre tillvaro hamnar i stället i de svårt eftersatta slumområdena som i oroande snabb takt breder ut sig i stadernas utkanter. I dag bor en miljard människor i slumområden, där myndigheternas engagemang ofta är begränsat och levnadsvillkoren ofta innebär inskränkningar av grundläggande rättigheter. Den accelererande urbaniseringen i fattiga länder är en utmaning i kampen mot fattigdom. Förbättrade livsvillkor i slumområden inklusive ökade möjligheter till rörlighet mellan stad och landsbygd ger förbättrade möjligheter till egen försörjning. En bred uppsättning insatser krävs därför för att bidra till en positiv och miljömässigt hållbar urbanisering.

- **Demografiska förändringar**

Världens befolkning uppgår nu till över sju miljarder och nästan hälften är under 25 år. Även om ytterligare en miljard människor förväntas tillkomma de närmaste 15 åren, har världens befolkningstillväxt avtagit markant sedan toppnoteringen på 1960-talet. Aktuella prognoser indikerar att den globala befolkningen sannolikt kommer att uppgå till nio miljarder människor år 2040 och överstiga tio miljarder 2100. Befolkningstillväxten är fortsatt hög i många

låginkomstländer - bland dem några av världens mest instabila stater. En globaliserad arbetsmarknad och ökad rörlighet har inneburit att upprepade flyttningar mellan länder - cirkulär migration - har blivit vanligare. Samtidigt utgör en hög andel unga människor och stora migrantflöden en stor potential, om utbildningsmöjligheter, tillgång till arbetstillfällen och deltagande i ländernas utveckling kan stimuleras genom politiska reformer och fungerande marknader. Regeringen ser därför att satsningar på kunskap, företagande och arbetstillfällen är strategiskt nödvändiga för att motverka risken för ekonomisk stagnation och social oro i dessa länder. Möjligheten att försörja sig och förbättra livsvillkoren i det egna landet förhindrar ofrivillig migration.

- **Världsekonomiska läget**

Under de senaste 20 åren har världsekonomin vuxit dramatiskt och är i dag 70 procent större än 1990. Aldrig tidigare i mänsklighetens historia har välståndet ökat och fattigdomen minskat så mycket. Den ekonomiska utvecklingen i Kina och andra delar av Asien innebär att millenniemål ett om halverad fattigdom sannolikt kommer att uppnås på global nivå till 2015. Den globala ekonomin växer dock med varierande hastighet, både över tid och geografiskt. I dag återfinns sex av tio av världens snabbast växande ekonomier i Afrika. I en tid av global ekonomisk turbulens ökar fattiga länders och människors sårbarhet och risken för att gjorda utvecklingsframsteg ska undergrävas. Fattiga människor drabbas hårdast av ekonomiska kriser. En direkt konsekvens av den ekonomiska krisen är att flera biståndsgivare minskar sina bidrag till utveckling, vilket gör att Sverige utmärker sig särskilt genom att upprätthålla sina höga biståndsåtaganden. Även minskade direktinvesteringar i fattiga länder och minskade remitteringar i spåren av ekonomiska kriser slår hårt mot fattiga länder.

- **Klimatförändringar, energibrist och miljöutmaningar**

Tillgång till mat, energi, vatten och sanitet är grundläggande förutsättningar för ekonomisk och social utveckling. Klimatförändringarna riskerar dock att påverka tillgången på en del av dessa negativt. Miljö- och klimatförändringar har störst påverkan på människor som lever i fattigdom. 2030 kommer världen att behöva 50 procent mer mat, 45 procent mer energi och 30 procent mer vatten – detta vid en tidpunkt då

miljön sätter allt tydligare gränser. Biståndet måste utformas så att det bidrar till fattiga människors och samhällens anpassning till och motståndskraft mot dessa förändringar. Goda miljöförhållanden inklusive hållbart utnyttjande av naturresurser och ekosystem ökar möjligheterna till långsiktig hållbar ekonomisk tillväxt och välfärd samt ger möjligheter att begränsa klimatpåverkan.

- **Humanitära katastrofer**

De globala humanitära behoven väntas fortsatt öka, på grund av komplexa och utdragna kriser. Klimatförändringar, befolkningsförändringar inklusive urbanisering samt ökade livsmedelspriser väntas ytterligare öka antalet människor i behov av humanitärt stöd. Dessutom utvecklas på sina håll naturkatastrofer till humanitära katastrofer på grund av avsaknad av demokrati, rättssäkerhet, samarbete och ansvarstagande, vilket stärker behovet av en förebyggande ansats och ökad samordning mellan det humanitära arbetet och den långsiktiga fattigdomsbekämpningen, d.v.s. att bidra till att stärka länders motståndskraft mot återkommande kriser och katastrofer.

- **Ojämn resursfördelning**

På global nivå lever 1,4 miljarder människor i dag på 1,25 dollar om dagen eller mindre. En miljard människor går hungriga varje dag. Vi står inför utmaningen att utrota hungern genom att öka den globala livsmedelsproduktionen med 60 procent till 2050 utan att äventyra världens naturresurser för framtida generationer. Det är även centralt att låg- och medelinkomstländer utvecklar ekonomiska system som möjliggör för människor att lyfta sig ur fattigdom.

- **Konflikter**

Ungefär 1,5 miljarder människor lever i länder och områden påverkade av konflikter. Fattigdom kombinerat med våld och instabilitet skapar en dubbel börda. Dessa länder är långt från att uppnå millenniemålen. Regeringen välkomnar därför överenskommelsen om en ”New Deal” som lanserades vid högnivåmötet för effektivt utvecklings-samarbete i Busan den 29 november till den 1 december 2011. New Deal föreskriver hur bistånd till sviktande stater (fragile states) bör bedrivas, med utgångspunkt i specifika mål för freds- och statsbyggande, åtgärder för att skapa tillit och nationellt ägarskap.

Fattigdomskartan ritas om

Sammantaget innebär dessa omvärldstrender att fattigdomskartan ritas om. För 20 år sedan levde över 90 procent av världens fattiga i låginkomstländer, i dag lever 75 procent av världens fattiga i medelinkomstländer. I flera låg- och medelinkomstländer har tillväxten dock inte medfört förväntad fattigdomsminskning utan har i stället resulterat i ökad ojämlikhet. Särskilt på landsbygden och i storstädernas slumområden dröjer sig fattigdom och hunger ofta kvar. I sådana situationer är jordbruks- och landsbygdsutveckling samt urban utveckling fortsatt avgörande för fattigdomsminskningar. Multipla kriser (energi-, klimat-, livsmedels- och finanskriser) orsakar på många håll en framtid präglad av osäkerhet med ökad risk för människor att drabbas av fattigdom. En bärande tanke i framtidens utvecklingsbistånd väntas därför vara att bygga motståndskraft mot olika slags kriser. Åtgärder inom flera olika politikområden behövs.

De stora förändringar som skett över de senaste decennierna och de omvärlds- förändringar som kan skönjas leder regeringen till fyra övergripande biståndspolitiska slutsatser:

För det första är det nödvändigt att överge ett alltmer irrelevant språkbruk när det gäller beskrivningen av världens länder. Termen ”utvecklingsländer” är numera förlegad. En benämning som utgår från *inkomst per capita* är mer ändamålsenlig och avspeglar ofta verkligheten bättre, även om benämningen inte illustrerar hur inkomsterna fördelar sig inom landet. OECD:s biståndskommitté DAC använder en indelning i låginkomstländer, lägre medelinkomstländer och medelinkomstländer. Regeringen avser framledes använda denna indelning.

För det andra måste Sverige som utvecklingspartner precisera var det svenska biståndet ska verka och vilka målgrupper det ska rikta sig till. Huvuddelen av världens fattiga människor lever i medelinkomstländer, dvs. länder som i hög utsträckning har kapacitet att på egen hand utrota extrem fattigdom. Även om det svenska biståndet är inriktat på att lyfta de fattigaste människorna snarare än länder ur fattigdom, ser regeringen det som biståndets huvudsakliga uppgift att rikta sig till de fattiga människor som lever i länder som har begränsade egna resurser, d.v.s. låginkomstländer. Regeringen ser även att biståndet har en

uppgift att främja demokrati och mänskliga rättigheter, som inte alltid sammanfaller med länders egna resurser.

För det tredje sätter den föränderliga miljö som biståndet verkar inom ljuset på nya utmaningar och illustrerar behovet av flexibelt och innovativt utvecklingssamarbete anpassat till dagens verklighet.

För det fjärde ska Sverige delta aktivt i framtagandet av de nya ramverk och globala hållbarhetsmål som ska bygga vidare på millenniemålen och inriktningen vid mötet i Stockholm i april 2012 (Stockholm +40) och de slutsatser som fastställdes på FN:s konferens om hållbar utveckling (Rio +20) i Rio de Janeiro i juni 2012. Arbetet med att ta fram globala hållbarhetsmål kommer att ske i nära samarbete med den internationella högnivåpanel som ska utarbeta framtida globala utvecklingsmål.

Därutöver är det mer relevant än någonsin att betona att biståndet inte är regeringens enda verktyg i arbetet för minskad fattigdom, ökad frihet och en rättvis och hållbar global utveckling. Genom regeringens arbete för ökad samstämmighet mellan olika politikområden i linje med Sveriges politik för global utveckling (PGU) stärker Sverige sitt bidrag till uppfyllandet av millenniemålen. I fokus för regeringens samstämmighetspolitik för utveckling ligger arbete med sex globala utmaningar: förtryck, ekonomiskt utanförskap, klimatförändringar och miljöpåverkan, migrationsströmmar, smittsamma sjukdomar och andra hälsohot samt konflikter och sviktande situationer (skr. 2007/08:89). I ljuset av bl.a. det världsekonomiska läget, kommer en särskild fördjupning att göras under 2013 på den globala utmaningen ekonomiskt utanförskap och olika målkonflikter under denna utmaning (skr. 2011/12:167). För att ytterligare förstärka och utveckla samstämmighetspolitiken kommer regeringen att genomföra en extern utvärdering med fokus på arbetsformer och styrningen av samstämmighetspolitiken inom Regeringskansliet.

3.5.2 Sammanfattning av prioriteringar i 2013 års biståndsbudget

Satsning på minskad barna- och mödradödlighet och ökad tillgång till vatten och sanitet

I 2013 års budget följer regeringen upp sin avsikt i budgetpropositionen för 2012, att göra en samlad ansträngning fram till 2015 för att tydliggöra och stärka Sveriges bidrag till millenniemålen med särskilt fokus på MDG 4 (minska barnadödligheten), MDG 5 (förbättra mödrahälsan) och MDG 7 (säkra en miljömässigt hållbar utveckling) och på de länder som har längst kvar att uppnå målen eller riskerar att inte alls uppnå något av millenniemålen, däribland flera konflikt- och postkonfliktländer, framför allt i Afrika. Regeringens starka fokus på Afrika kvarstår.

Regeringen ökar fokus på minskad barnadödlighet (MDG 4), förbättrad mödrahälsa (MDG 5) och förbättrad tillgång till vatten och sanitet (del av MDG 7). Satsningen på vatten och sanitet bedöms i sin tur ha hög relevans för MDG 4 och 5.

Fortsatt klimatsatsning i biståndet

Ekonomisk tillväxt, miljö- och klimatpåverkan, klimatförändringarnas effekter och sammanhängande risker ska bedömas och integreras i analys, planering, strategier, genomförande och uppföljning i utvecklingsarbetet med enskilda länder, regioner och i multilaterala organisationer. Regeringens klimatsatsning i biståndet fortsätter 2013. Målet är främst att på det mest effektiva sättet bidra till de fattigaste ländernas anpassning till ett förändrat klimat och till en miljömässigt hållbar utveckling. Det är även angeläget att stödja insatser som leder till begränsade utsläpp av växthusgaser. Insatser för att stödja anpassning till klimatförändringarna kan innebära åtgärder som syftar till att minska människors sårbarhet, exempelvis investeringar i hälsa, sanitet, fungerande ekosystem, mark och uthålligt jordbruk och tillgång till vatten, liksom projekt som är direkt relaterade till klimat, exempelvis väderprognoser och byggande av vallar. Många fattiga drabbas särskilt av klimatförändringar och Afrika är den kontinent i världen som förmodas drabbas hårdast av klimatförändringarna. Klimatsatsningen prioriterar därför kanaler som tydligt gynnar de allra fattigaste samt de värst drabbade länderna, exempelvis fattiga länder i Afrika.

Fortsatt utökning av särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet

Fortfarande lever inte ens hälften av världens befolkning i fria länder där de får tycka, tänka och tro fritt. Regeringen fortsätter att öka medel för att främja demokrati och mänskliga rättigheter, i synnerhet till stöd för demokratiseringsaktörer och människorättsförsvarare i enlighet med strategin för särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet. Strategin initierades 2009 och har hittills föranlett ca 4 000 ansökningar. Stöd ges bl.a. till verksamhet för ökad yttrandefrihet, pressfrihet, kamp mot censur och i ökande grad insatser för internetfrihet. Vidare ges stöd för religionsfrihet, till fristadsförfattares och andra kulturskapande grupperingars arbete för demokratisering och mänskliga rättigheter, kvinnors mänskliga rättigheter och för homo-, bi- och transsexuella personers (HBT-personers) mänskliga rättigheter.

Stärkt beredskap att möta humanitära kriser och katastrofer

Mot bakgrund av den allvarliga torkan i Sahel, en fortsatt stor och komplex kris på Afrikas Horn, våldsamheterna i Syrien och pågående konflikter i Sudan, Sydsudan och Demokratiska republiken Kongo, har regeringen fortsatt höga ambitioner på det humanitära området. Sverige var under 2011 den fjärde största finansiären av humanitärt bistånd och har därtill varit ledande och pådrivande i utvecklingen av det internationella humanitära systemet. I arbetet med att möta världens humanitära behov spelar såväl humanitära insatser via Sida som stöd till bl.a. OCHA, UNHCR och CERF en viktig roll. Vidare avser regeringen bidra till att stärka lokal och nationell motståndskraft och responskapacitet på det humanitära området, och bidra till samordning vid övergången från humanitärt bistånd till långsiktig fattigdomsbekämpning.

Stärkt stöd till prioriterade länder

För att skapa förutsättningar för bättre resurs-effektivitet har regeringen för avsikt att utgå från ett riktmärke för volymerna för det strategistyrda bilaterala biståndet på minst 200 miljoner kronor för länder där Sverige bedriver konflikt- eller postkonfliktsamarbete och minst 300 miljoner kronor för länder där Sverige bedriver långsiktigt utvecklingsarbete. Regeringen avser därför att se över nivåerna på volymerna i enlighet med detta. I avsnitt 3.6

anges regeringens prioriteringar inom de geografiska anslagsposterna.

3.5.3 Strategisk styrning ger genomslag för regeringens politik

Regeringens arbete med att konsolidera de biståndsreformer och den förnyelse av biståndspolitik som hittills har genomförts fortsätter. Det handlar i hög grad om att utveckla den strategiska styrningen av biståndet med utgångspunkt i förtydliganden av

- den biståndspolitiska inriktningen,
- roll- och ansvarsfördelningen mellan regering, regeringskansli och myndigheter,
- vikten av resultat i biståndet.

Regeringen gav 2011 Statskontoret i uppdrag att se över modellen för resultatstyrning som beslutades 2007. I rapporten Styrning av svensk biståndspolitik – en utvärdering (2011:25) konstaterar Statskontoret att det fortfarande är svårt att utläsa vad regeringen vill åstadkomma med biståndet och att en konsekvens av detta är att de politiska prioriteringarna inte får genomslag. Statskontoret anser att det finns för många mål- och styrdokument för biståndet samt att målen är för vaga och svåra att följa upp. Statskontoret föreslår att regeringen tar fram ett ramverk som uttrycker en samlad politik och kan utgöra vägledning för hur regeringens övergripande mål ska omsättas i konkreta prioriteringar och biståndsinsatser. Statskontoret föreslår även att regeringen bör förmedla en samlad strategi för det bilaterala utvecklings-samarbetet, formulera tydligare krav på förväntade resultat och minska antalet styrdokument. Det konstateras även att regeringen bör se över redovisningen, uppföljningen och utvärderingen av biståndet. Statskontoret anser bl.a. att ambitionerna för den årliga redovisningen till riksdagen bör minska och att mer kraft i stället bör läggas på långsiktig resultatanalys. I förslagen ligger även att regeringen i större utsträckning och på ett mer systematiskt sätt bör använda resultat-information som grund för sin styrning.

Regeringen ser allvarligt på kritiken som framförs av Statskontoret. För att säkerställa genomslag för regeringens politik kommer därför regeringen att vidta åtgärder för att styra biståndet mer strategiskt. Regeringen avser bl.a.

att förtydliga och förenkla styrningen. Ett samlat grepp om de styrsignaler som ges i dag ska tas för att säkerställa att biståndet styrs på ett ändamålsenligt och optimalt sätt. Regeringen avser att förtydliga utvecklingssamarbetets övergripande inriktning och sina biståndspolitiska prioriteringar i en samlad biståndspolitisk plattform. Avsikten är att plattformen ska samla och ersätta en del av de styrdokument som finns i dag.

Regeringen avser även att etablera ett mer resultatbaserat förhållningssätt i styrningen av det bilaterala såväl som det multilaterala biståndet (se avsnitt 3.5.8 Ett resultatfokuserat bilateralt bistånd och avsnitt 3.5.9 Ett resultatfokuserat multilateralt bistånd).

Regeringen delar Statskontorets syn på vikten av uppföljning, utvärdering och resultatanalys inom utvecklingssamarbetet. Enligt regeringens uppfattning är det viktigt att säkra både den kortsiktiga uppföljningen av insatser och mer långsiktiga utvärderingar av biståndets effekter. Regeringen har här tagit intryck av Statskontorets förslag (se 3.5.6. avsnittet Renare roller i och tydligare uppgifter för biståndsförvaltningen). Ett omtag om uppföljningen och utvärderingen av det svenska biståndet är nödvändig. Formerna för regeringens resultatredovisning till riksdagen kommer även att ses över.

3.5.4 Tydligare resultatförväntningar

Vad menar regeringen med resultat?

Regeringen anser att Sverige har en skyldighet att göra sitt yttersta för att säkerställa att varje biståndskrona används så effektivt som möjligt i syfte att bekämpa fattigdom och förtyck. Genom att fokusera på biståndets resultat vill regeringen därför stärka en resultatkultur som sätter den fattiga människan främst. Det är för henne det svenska biståndet finns till och det är konkreta resultat i hennes liv och levnadsmiljö som det svenska biståndet ska sträva efter att uppnå.

Vad menar då regeringen med resultat? Resultat i det svenska utvecklingssamarbetet omfattar både prestationer och effekter. Prestationer är de direkta tjänster eller produkter som de svenska insatserna finansierar. Effekter

är både de korta och långa förändringar som äger rum till följd av en specifik insats och dess prestationer.

Biståndets resultat kan självfallet se olika ut beroende på biståndets karaktär och kontext. Detsamma gäller möjligheterna att mäta resultat. Biståndets resultat kan vara kvantitativa eller kvalitativa, de kan vara möjliga att mäta omgående eller först efter en längre tid. Resultaten kan avläsas på individ- eller samhällsnivå. De kan tillskrivas insatser där Sverige har varit ensam finansiär eller där flera länder har gått samman. Regeringen anser att effekter av biståndsinsatser bör kvantifieras och aggregeras i den mån det är möjligt och rimligt. I vissa typer av insatser av mer kvalitativ karaktär kan detta dock vara svårare. Det finns även insatser där det kan vara svårt att snabbt se resultat men som Sverige ändå väljer att genomföra. Ett exempel på insatser som är svåra att mäta är s.k. motvindsfrågor. Det arbetet tar ofta lång tid och bedrivs i svåra, politiskt känsliga miljöer. Regeringens prioriteringar inom biståndet påverkas dock inte av att vissa former av bistånd är svårare att mäta än andra. Regeringens resultatförväntningar i dessa fall blir därmed mer handfasta och kommer ofta att ligga närmare själva insatsen och i vissa fall kan prestationen i sig vara ett resultat. På flera områden kan det finnas delprestationer som är lättare att mäta, t.ex. i arbetet med att minska barnadödligheten. Resultatredovisningen måste därför självklart anpassas till verksamhetens natur.

Statskontorets iakttagelser

Statskontoret konstaterar i sin rapport Styrning av svensk biståndspolitik – en utvärdering (2011:25) att regeringen ställer omfattande krav på årlig resultatredovisning av utvecklingssamarbetet, bl.a. genom uppdraget till Sida att ta fram en resultatbilaga till Sidas årsredovisning. Statskontoret konstaterar att effekter av utvecklingssamarbetet i många fall är mycket svåra att påvisa eller urskilja på årlig basis. Det gäller inte minst insatser för bl.a. demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, miljö m.m. Samtidigt konstaterar Statskontoret att långsiktiga effekter av det svenska biståndet sällan analyseras. Detta bekräftas av Statskontorets rapport Utvärdering av svenskt

bistånd – en översyn av utvärderingsverksamheten (2012:17). Det finns således en obalans mellan omfattande årlig resultatredovisning och utvecklad resultatanalys av effekter. Statskontoret drar slutsatsen att regeringens resultatstyrning fungerar bristfälligt på strategisk nivå bl.a. beroende på otillräckliga resultatanalyser.

Resultatuppföljning av det svenska biståndet

För att kunna fatta välgrundade beslut om biståndets inriktning behöver regeringen bättre information om vilka resultat olika typer av insatser ger. Bättre resultatinformation är även viktigt för att resurserna ska kunna fördelas optimalt. Det som går att mäta ska mätas på ett ändamålsenligt vis och effekterna av biståndet ska systematiskt följas upp och utvärderas i de fall det är möjligt. På så sätt genereras information om vad som kan eller bör göras bättre. Resultatinformation är dessutom viktig för att regeringen ska kunna utveckla rapporteringen till riksdagen. Det är även en förutsättning för ökad transparens och ansvarsutkrävande från medborgarna i såväl Sverige som i mottagarländerna. Enligt regeringens uppfattning är det därför viktigt att säkra både den kortsiktiga uppföljningen av biståndsinsatser och den mer långsiktiga utvärderingen av biståndets resultat.

Regeringen ser för närvarande över resultatstyrningsmodellen för utvecklingssamarbetet, inte minst i ljuset av Statskontorets iakttagelser. Resultatuppföljning och utvärdering av det svenska biståndet måste kunna svara på om den verksamhet som Sverige valt att stödja, både genom bilaterala och multilaterala kanaler, har lett till avsedda resultat och om biståndsmedel använts så effektivt som möjligt. Kostnadseffektivitet i biståndet är en fråga som behöver analyseras vidare. För att bedöma biståndets effektivitet måste resultat relateras till insatta resurser. Vad som kan anses vara rimliga kostnader och resultat varierar givetvis beroende på sammanhang.

Regeringens fortsatta ambition är att det bilaterala och multilaterala utvecklingssamarbetet i högre utsträckning ska kunna påvisa konkreta resultat i form av såväl prestationer som effekter. Regeringen anser därför att det är viktigt att Sida och andra aktörer inklusive de

multilaterala organisationerna och EU som bereder, finansierar eller genomför biståndsverksamhet har robusta system för systematisk uppföljning och utvärdering.

Ett mer resultatbaserat förhållningssätt i styrningen av det bilaterala såväl som det multilaterala biståndet förutsätter en ökad tydlighet kring vilka resultat som eftersträvas och förväntas. Det är här viktigt att påminna sig om för vem det svenska biståndet finns till, i vilken riktning det svenska biståndet strävar och hur det samhälle ser ut där biståndet har lyckats. I det fortsatta arbetet med att stärka resultatuppföljningen av svenskt bistånd avser regeringen att tydliggöra sina resultatförväntningar på såväl det bilaterala som det multilaterala biståndet. Resultatförväntningarna ska utgå från tidigare erfarenheter och i så hög utsträckning som möjligt vara uppföljningsbara, i bemärkelsen specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta. Därmed förbättras förutsättningarna för resultatuppföljning och analys. Regeringens fortsatta ambition är att i högre utsträckning kunna påvisa och kommunicera konkreta resultat som kan härledas till insatser finansierade av Sverige eller resultat som Sverige har bidragit till, som en av flera givare, i form av effekter på kort eller lång sikt.

Som ett led i arbetet med att följa upp högnivåmötet om effektivt utvecklings-samarbete som hölls i Busan, Sydkorea, december 2011, deltar regeringen i det internationella arbetet med att främja nationella resultatramverk i samarbetsländerna. Avsikten är att samarbetslandet och biståndsgivarna gemensamt ska formulera förväntade resultat för det samlade utvecklingssamarbetet. Regeringens resultatförväntningar ska därmed i så hög utsträckning som möjligt relateras till samarbetsorganisationers och samarbetsländerns egna resultatramverk. Detta gäller både det multilaterala och bilaterala biståndet. Det är också angeläget att givare samordnar sina resultatförväntningar för att underlätta för samarbetsländer och multilaterala organisationer att bl.a. hantera rapporteringskrav.

Regeringen avser att tydliggöra sina krav på den årliga uppföljningen och redovisningen av

både det multilaterala och bilaterala biståndet. Det är angeläget att minska den årliga resultatredovisningen och rapporteringsbördan och i ökad grad fokusera på resultatanalys och användningen av effektutvärderingar inom biståndsförvaltningen. Regeringen avser även förtydliga hur utvärderingsverksamheten och användningen av utvärderingar i den strategiska styrningen ska stärkas.

Regeringen avser att utveckla ett uppföljnings- och utvärderingssystem som visar på samlade resultat över tiden av svenskt bistånd, inom sådana områden där detta är lämpligt, och som möjliggör att resultatanalys och utvärderingar används på ett systematiskt och strategiskt sätt i den resultatbaserade styrningen av biståndet. Regeringen kommer att undersöka möjligheterna, i likhet med andra bilaterala och multilaterala givare, att använda sig av några utvalda internationellt överenskomna indikatorer för att följa upp både bilaterala och multilaterala utvecklingsresultat.

3.5.5 Stärkt transparens för ökat ansvarsutkrävande

Regeringen kommer fortsatt att arbeta med att synliggöra vilka insatser som genomförs och vilka resultat som uppnås inom biståndet. Ökad transparens och förbättrade möjligheter till ansvarsutkrävande är förutsättningar för ett mer effektivt bistånd. Det omfattande arbetet för att öka transparensen i det svenska biståndet genom initiativet Öppna biståndet fortgår.

Under 2012 har arbetet för ökad transparens bl.a. inkluderat att onlinetjänsten openaid.se kontinuerligt uppdaterats, vidareutvecklats och kvaliteten på dess data förbättrats. Detta arbete fortsätter att ha hög prioritet under 2013. Sedan november 2011 publicerar Sverige även data i enlighet med den standard som International Aid Transparency Initiative (IATI) etablerat.

Det är regeringens ambition att samtliga biståndsmyndigheter och bolag inom biståndsförvaltningen, inklusive Regeringskansliet, fr.o.m. 2013 ska rapportera om sin verksamhet i enlighet med den nya gemensamma öppna standarden för publicering av utvecklingsflöden samt att all insatsinformation aktivt ska publiceras på openaid.se. Sverige avser fortsätta ett nära samarbete med de länder och organisationer som ligger i framkant för ökad

transparens för att dra lärdomar om vilka förändringar och vidare reformer som är nödvändiga för att förbättra transparensen inom det svenska biståndet.

Open Government Partnership (OGP) är ett partnerskap mellan regeringar, civilsamhällesorganisationer och privata aktörer för att stärka öppenhet och transparensfrågor globalt. Deltagande länder åtar sig att genomföra konkreta insatser för att öka transparens och medborgerlig insyn, motverka korruption samt ta tillvara nya teknologiska möjligheter för att främja väl fungerande förvaltningar. Sverige anslöt sig till OGP 2011 och har som ett första steg fokuserat sitt åtagande på biståndsområdet där en handlingsplan utarbetats. Inför nästa år hoppas regeringen dels dra lärdomar från andra länders transparensarbete, dels dela med sig av svenska erfarenheter och uppmuntra andra länder att genomföra liknande reformer på biståndsområdet.

De grundläggande principerna för Öppna biståndet är fortsatt centrala för regeringens politik under 2013. Regeringen prioriterar arbetet för ökad transparens och avser fortsatt driva frågan i internationella sammanhang, i det svenska biståndet samt inom ramen för EU-biståndet.

Internationellt fortsätter Sverige under 2013 att, tillsammans med Världsbanken, leda den internationella arbetsgrupp om transparens inom biståndet som bildades inför högnivåmötet om effektivt utvecklingssamarbete i Busan. I denna roll har Sverige en viktig funktion att mobilisera stöd för genomförandet av den gemensamma öppna standarden för publicering av utvecklingsflöden som initierades i Busan och som det fattades beslut om i juli 2012. Sverige planerar också, tillsammans med bl.a. USA, att stödja ett internationellt initiativ Making all Voices Count – som syftar till att med hjälp av informationsteknik skapa innovativa mekanismer för ökad öppenhet och delaktighet inom konceptet ”Open Government”.

Människor i samarbetsländerna måste kunna ta del av information om vilka biståndsinsatser som bedrivs och vilka investeringar i utveckling som görs i deras samhällen. I länder med svaga institutioner eller bristande demokrati är detta ett inslag som också kan bidra till att stärka möjligheten till granskning och ansvarsutkrävande. Åtgärderna ovan är också väsentliga för skattebetalare i Sverige.

3.5.6 Renare roller i och tydligare uppgifter för biståndsförvaltningen

Regeringen avser verka för att styrningen av statsförvaltningen ska bli mer strategisk. Det gäller alla myndigheter som finansieras med biståndsmedel, oavsett om myndigheterna hel- eller delfinansieras via biståndsbudgeten. Regeringen har tidigare gett uttryck för att den anser att det är angeläget att se över ändamålsenligheten och effektiviteten i myndigheternas uppdrag och organisation samt regeringens samlade styrning av biståndsförvaltningen.

Tydligare styrning av myndigheter och bolag inom biståndsförvaltningen

Vad gäller Sida beslutade regeringen redan under 2010 att tydliggöra uppdraget genom en ny instruktion för myndigheten samt att den skulle ledas av en styrelse. Sida har fortsatt med ett omfattande omställnings- och förändringsarbete. Myndigheten har även under hösten 2011 följt upp den nya organisation som trädde i kraft i januari 2011 och genomfört vissa anpassningar under 2012.

Regeringen har uppdragit åt Statskontoret att se över Folke Bernadotteakademien (Fi2010/5790) och Nordiska Afrikainstitutet (UF2012/40430/UD/AF). Statskontoret redovisade till regeringen den 16 september 2011 en myndighetsanalys av Folke Bernadotteakademien (FBA)(2011:21). Statskontoret konstaterade att FBA:s uppdrag är övergripande formulerat och att det är svårt att mäta och följa upp myndighetens resultat. Med denna analys som grund arbetar regeringen nu med att förtydliga myndighetens uppdrag. Uppdraget om en översyn av Nordiska Afrikainstitutets roll och funktion kommer att slutredovisas till regeringen senast den 18 mars 2013.

För att förtydliga Swedfund International AB:s roll i det svenska utvecklingssamarbetet har regeringen sedan tillträdet 2006 fortlöpande utvecklat styrningen av bolaget. För att ytterligare stärka styrningen har bolaget vid årsstämman 2012 fått en ny ägaranvisning som bl.a. ställer högre krav på transparens och krav på att verksamheten sker i enlighet med internationella normer och principer för ansvarsfulla investeringar (se vidare 3.7.1).

Översyn av utvärderingsverksamheten

Utvärderingsverksamheten är av stor vikt för att säkerställa ett utvecklingssamarbete av hög kvalitet som bidrar till att lyfta människor ur fattigdom och ofrihet. En komplex verksamhet som biståndet måste löpande följas upp och utvärderas för att säkerställa lärande, ansvarsutkrävande och resultatstyrning på alla nivåer. Behovet av utvärderingar handlar såväl om kortsiktiga prestationer och verksamhetsnära resultat, som mer långsiktiga effekter på olika nivåer.

Det är av stor vikt att utvärderingsverksamheten är ändamålsenligt organiserad för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande samt att utvärderingarna håller hög kvalitet och sammantaget täcker relevanta behov och aspekter för politikens och verksamhetens utformning.

Mot denna bakgrund gav regeringen under hösten 2011 Statskontoret i uppdrag att pröva om utvärderingsverksamheten var ändamålsenlig för att bidra till ett effektivt och resultatinriktat bistånd (UF2012/39537/UD/USTYR). Under våren 2012 redovisade Statskontoret sina slutsatser och förslag i rapporten Utvärdering av svenskt bistånd – en översyn av utvärderingsverksamheten (2012:17). Enligt Statskontoret behöver inriktningen och förutsättningarna för utvärdering av svenskt bistånd stärkas, och det finns en brist på utvärderingar av biståndets långsiktiga effekter. Statskontoret anser vidare att förväntningarna på SADEV inte har infriats samt att det finns brister i myndighetens interna verksamhetsprocesser, effektivitet och i utvärderingarnas kvalitet. Statskontoret föreslår bl.a. därför att regeringen skapar förutsättningar för en omstart av SADEV.

Inom Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har frågan beretts och en promemoria framtagits, ”Översyn av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (SADEV)”, (UF2012/38550/UD/USTYR). I denna promemoria föreslås att myndigheten avvecklas den 31 december 2012, baserat på bl.a. Statskontorets bedömning. Vidare föreslås att en analys utarbetas med förslag om hur utvärderingsfunktionen inom biståndet bör organiseras i framtiden. Promemorian har remitterats. I remissvaren framförs bl.a. följande: Statskontoret har inget att erinra mot förslaget

om en avveckling mot bakgrund av deras bedömning att verksamheten inte är effektiv. Även Ekonomistyrningsverket hänvisar till sin bedömning av myndigheten och stöder förslaget om en avveckling. De fackliga organisationerna har invändningar mot förslaget, bl.a. eftersom det i promemorian inte finns något förslag till hur utvärderingsfrågorna skulle organiseras istället. Därutöver har synpunkter framförts utifrån ett regionalt tillväxtpolitiskt perspektiv och vikten av statliga arbetstillfällen i Karlstad. Flertalet remissinstanser tillstyrker behovet av en fristående utvärderingsfunktion. En remissammanställning finns tillgänglig i Regeringskansliet (UF2012/38550/UD/USTYR).

Regeringen delar Statskontorets bedömning av bristerna i SADEV:s verksamhet och konstaterar samtidigt att utvärderingsverksamheten inte har fungerat så som det var tänkt. SADEV har inte kunnat utgöra den utvärderingsresurs som behövs inom biståndet. Regeringen anser inte att det är möjligt att åtgärda detta inom ramen för nuvarande struktur. Mot bakgrund av detta avser regeringen att fatta beslut om att SADEV ska avvecklas den 31 december 2012. Ett uppdrag kommer att ges till SADEV att förbereda och genomföra arbetet med avvecklingen. Vidare föreslås att ett anslag som finansierar kostnader för avveckling av SADEV förs upp på statens budget (se avsnitt 3.7.6).

Det finns dock ett fortsatt stort behov av en utvärderingsverksamhet inom biståndet som kan följa upp biståndets effektivitet och resultat. För närvarande pågår ett arbete inom Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) gällande hur den framtida utvärderingsfunktionen bör organiseras. Regeringen avser att återkomma med eventuella anslagsförändringar som följer av organiseringen av utvärderingsfunktionen.

Översyn av den biståndsfinansierade tjänsteexporten

Riksrevisionen har i sin granskningsrapport Statliga myndigheters tjänsteexport (RiR 2011:24) kritiserat regeringen för bristfällig styrning av det bistånd som kanaliseras via Sida till andra myndigheter. Av regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statliga

myndigheters tjänsteexport (skr. 2011/12:52) framgår att regeringen avser att utveckla styrningen av bl.a. den biståndsfinansierade tjänsteexporten i enlighet med den syn som regeringen redovisade i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175). Det är regeringens uppfattning att myndigheter endast ska användas som genomförare av biståndsfinansierad tjänsteexport när det finns särskilda motiv för och behov av detta. En prövning ska därför göras av bl.a. relevans i förhållande till regeringens biståndspolitiska prioriteringar samt myndighetens kärnverksamhet och unikhet. När det gäller biståndsfinansierad tjänsteexport av varaktig karaktär i större omfattning, ska Sida endast samverka med myndigheter som har ett särskilt bemyndigande från regeringen. Regeringen avser vidare att skärpa kraven på myndigheternas rapportering av den biståndsfinansierade tjänsteexporten i syfte att öka transparensen och underlätta regeringens uppföljning av verksamheten.

Översyn av överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter

Regeringen har i budgetpropositionen för 2012 aviserat en översyn av huruvida Sidas överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter eller myndighetsutövning till tredje part bör författningsregleras. Regeringen har vidare den 29 mars 2012 gett Statskontoret i uppdrag att göra en översyn av ramavtalssystemets ändamålsenlighet vad gäller genomförandet av strategin Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2010-2014 (UF2012/21821/UD/UP). I uppdraget ingår bl.a. att göra en bedömning av systemet utifrån principer om effektivitet, transparens och mångfald. Statskontoret ska bl.a. lämna förslag till hur ramavtalssystemet kan utvecklas för ett effektivt genomförande av strategin. Uppdraget ska redovisas senast det 28 februari 2013. Regeringen avser att återkomma med eventuella förslag.

Översyn av Regeringskansliets hantering av bidrag inom biståndet

Regeringen kommer att fortsätta att utveckla och stärka hanteringen och de interna riktlinjerna och rutinerna vid handläggningen av bidragsärenden för medel där Utrikesdepartementet (om inget annat departement anges) tar beslut.

Fokus ligger på tydligare målformuleringar, mer systematiska riskbedömningar och mer omfattande resultatanalys. Vidare avser regeringen stärka styrningen och förbättra förutsättningarna för resultatuppföljning genom nya strategier för verksamheten.

3.5.7 En tydligare biståndspolitisk inriktning

En enklare och mer effektiv styrning förutsätter en tydligare formulerad inriktning för det svenska biståndet. Regeringen har för avsikt att inför 2013 besluta om en biståndspolitisk plattform som uttrycker en samlad politik för det svenska biståndet och som kan ersätta delar av den mängd av dokument och styrsignaler i form av fokusområden och ämnespolicyer som växt fram under lång tid. Målhierarkin inom biståndet, dvs. de biståndspolitiska målens inbördes förhållande, kommer därigenom att tydliggöras.

Precisering av de tematiska prioriteringarna

Regeringens, sedan 2007, gällande tematiska prioriteringar i utvecklingssamarbetet (demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat samt jämställdhet och kvinnors roll för utveckling) ger fortsatt en grundläggande vägledning för det svenska biståndets inriktning. Då prioriteringarna i sin nuvarande utformning visat sig vara alltför allmänt hållna för att utgöra en tydlig biståndspolitisk inriktning avser regeringen dock precisera hur prioriteringarna ska omsättas i den praktiska biståndsverksamheten och vilka effekter som på längre sikt ska uppnås.

Samspel mellan bilateralt och multilateralt bistånd för bättre resultat

Ungefär hälften av det svenska biståndet utgörs av bilaterala insatser genom bl.a. Sida. Den andra hälften utgörs av stöd till multilaterala organisationer. I biståndsramen ingår även det svenska bidraget till Europeiska utvecklingsfonden (EUF) och det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget. Merparten av det multilaterala biståndet förmedlas och styrs direkt från Regeringskansliet. Sida förmedlar emellertid också ett omfattande bistånd genom de multilaterala organisationerna i form av s.k. multi-bi-insatser, vilket innebär insatser på landnivå som styrs av regeringens bilaterala prioriteringar i landet men kanaliseras genom multilaterala organisationer t.ex. stöd till flickors skolgång genom UNICEF i Kenya.

I det följande redogörs först för regeringens prioriteringar för det bilaterala utvecklings-samarbetet. Därefter följer avsnitt om det multilaterala utvecklings-samarbetet och för EU-samarbetet i biståndsfrågor.

3.5.8 Ett resultatfokuserat bilateralt bistånd

Sverige bedriver bilateralt utvecklings-samarbete i olika typer av länder, alla med sin specifika kontext och sina specifika utvecklings-utmaningar. För att vara effektivt måste biståndet anpassas till de förhållanden som råder i skilda länder och till behoven hos mottagarländernas befolkningar och fattigdoms-bekämpningsplaner.

Motiven för det svenska bistånds-engagemanget i olika länder varierar. I vissa länder ska Sverige bedriva ett brett långsiktigt utvecklings-samarbete med fokus på att stödja ett lands strävan att bekämpa fattigdom och uppnå millenniemålen. I andra länder kan det svenska biståndet vara specifikt inriktat på att främja demokrati och mänskliga rättigheter genom att bekämpa förtryck, bidra till demokrati och respekt för mänskliga rättigheterna eller att bidra till att stärka fred och försoning. Även de aktörer som Sverige bedriver samarbete med och kanaliseras biståndet genom varierar. Insatser kan, beroende på sammanhang, genomföras

direkt med staten i samarbetslandet, genom multilaterala organisationer, och/eller det civila samhällets och näringslivets aktörer.

Regeringen ser ett behov av att förtydliga motiv och bevekelsegrunder för Sveriges bilaterala biståndsen-gagemang i olika typer av landkontexter. På så sätt klargörs formerna för samarbete med olika länder, liksom ambitionsnivå och ramar för det svenska engagemanget.

Definierade biståndsrelationer skapar bättre förutsättningar för ökat genomslag av regeringens politik, tydliggör samarbetets förutsättningar för båda parter och förväntas bidra till ett mer effektivt och resultat-inriktat utnyttjande av det samlade svenska biståndet. Den önskvärda biståndsrelationen med ett specifikt land - och därmed också inriktningen och omfattningen på, samt möjliga former för det svenska utvecklings-samarbetet - kan dock förändras över tid.

Regeringens utgångspunkt vid beslut om biståndets inriktning, omfattning och former i ett visst land är alltid den enskilde individens rättigheter, behov och förutsättningar för att lyfta sig ur fattigdom, förtryck och utsatthet. Två faktorer påverkar särskilt vilken typ av biståndsrelation - framför allt vad gäller avvägningen mellan stat-till-stats-samarbete och andra biståndsformer - som Sverige kan och vill utveckla med ett enskilt samarbetsland för att bidra till att förbättra fattiga och ofria människors levnadsvillkor: 1) landets fattigdomsnivå samt de resurser och den kapacitet som landet har för att lyfta sig ur fattigdomen, samt 2) det förtroende som Sverige har för samarbetslandets regering och den förda politiken. Det är således inte bara ett lands fattigdomsnivå och befolkningens behov som är vägledande för vilken typ av utvecklings-samarbete Sverige kan och vill utveckla, utan också det svenska förtroendet för landets politik och institutioner. Regeringen avser återkomma till frågan om Sveriges bilaterala biståndsrelationer i den kommande bistånds-politiska plattformen.

Regeringen avser under 2013 att fullfölja den fastslagna ambitionen att fokusera antalet samarbetsländer i enlighet med landfokuserings-beslutet från 2007. Det innebär att strategierna för de länder där selektivt samarbete genom aktörs-samverkan bedrivs i dag, Sydafrika, Namibia, Botswana, Kina, Indien, Indonesien

samt Vietnam, som tidigare beslutat (UD2007/38085) inte kommer att ersättas av några nya (flertalet löper ut vid 2013 års slut). Regeringen avser att fortsatt utveckla de bilaterala förbindelserna med dessa länder. I begränsad utsträckning kan även välmotiverade svenska biståndsfinansierade insatser bedrivas.

Resultatstrategier ersätter dagens bilaterala landstrategier

Som en del av regeringens ambition att stärka den resultatbaserade styrningen av biståndet ska dagens bilaterala samarbetsstrategier, som styr inriktning och omfattning av utvecklings-samarbetet med ett enskilt land, ersättas med resultatstrategier. Genom dessa förväntas möjligheterna att nå och följa upp resultat i biståndet att stärkas, samtidigt som rollfördelningen i biståndsförvaltningen tydliggörs. Regeringens avsikt är att ett tydligare resultatbaserat förhållningssätt ska prägla hela det svenska biståndet.

Resultatstrategierna utgår från ett nytt sätt att tänka genom att regeringen tydligare formulerar vilka konkreta resultat som Sverige bidrar till i ett enskilt land under en viss period. Resultatstrategierna inriktas på resultat inom utvalda tematiska områden snarare än traditionella sektorer inom biståndet. Ett resultatområde kan t.ex. gälla förbättrad hälsa för kvinnor eller ökad sysselsättning på landsbygden och kan inkludera insatser som spänner över flera sektorer. Sektorsavgränsningar bedöms skapa onödiga inlåsningar och försvåra en ändamålsenlig anpassning av biståndsinsatserna. Resultatuppföljningen för respektive land ses också över med ökat fokus på resultatanalys och långsiktiga effekter. Uppföljning och utvärdering kommer att användas systematiskt för att säkerställa att biståndsmedlen används så effektivt som möjligt för att stödja att fler människor lyfts ur fattigdom och ofrihet. Sverige kommer att ställa krav på att alla aktörer som erhåller medel inom ramen för resultatstrategier är transparenta med resultatinformation.

De nya resultatstrategierna ersätter successivt under 2012–2014 tidigare bilaterala samarbetsstrategier.

3.5.9 Ett resultatfokuserat multilateralt bistånd

Regeringen verkar för ett modernt, transparent och effektivt multilateralt utvecklingssamarbete som leder till resultat bl.a. i form av fattigdoms-bekämpning på landnivå och effektiva humanitära insatser. Ambitionen är att säkerställa genomslag för svenska utvecklings-politiska prioriteringar i de multilaterala organisationernas arbete, i enlighet med deras mandat, att öka kraven på de multilaterala organisationerna att uppnå maximala och konkreta resultat för de resurser som Sverige och andra länder bidrar med, samt att driva och stödja reformarbete med syfte att öka organisationernas effektivitet.

Målsättningarna i regeringens strategi för multilateralt utvecklingssamarbete som antogs 2007 ligger fast. Där fastslås att Sverige ska stödja multilaterala organisationer som är effektiva och relevanta för regeringens tematiska biståndspolitiska prioriteringar. Sedan strategin antogs har Sveriges samarbete med de multilaterala organisationerna blivit mer strukturerat, strategiskt och effektivt. Regelbundna organisationsbedömningar, närmare dialog med organisationerna och utarbetande av organisationsstrategier har bidragit till detta. Genomförandet av strategin skärps nu ytterligare. Frågor om effektivitet, resultat och ansvarsutkrävande ska drivas än tydligare. Sverige ska agera mer aktivt och utnyttja ett brett register för påverkan och styrning, bl.a. genom styrelsearbete, bilateral dialog och finansiering, för att stärka de multilaterala organisationernas resultatfokus.

Sverige ska fortsatt främja principen om att i huvudsak ge icke-öronmärkta basbidrag i syfte att stödja ett starkt, stabilt och oberoende multilateralt system. Sverige ska även sträva efter att använda multi-bi-stödet i enlighet med de mål som läggs fast i de svenska organisationsstrategierna och i resultatstrategierna för andra tematiska frågor. I de fall där det är möjligt ska synergier sökas med bilaterala svenska resultatstrategier, t.ex. genom att stödja liknande eller kompletterande ämnesområden i samarbetet med respektive organisation på global respektive regional eller nationell nivå. I särskilt angelägna reformprocesser kan det emellertid vara motiverat att använda öronmärkt finansiering för att stödja

processer som bl.a. syftar till att stärka de multilaterala organisationernas resultatfokus och samordning på landnivå, t.ex. inom ramen för FN:s Delivering as One eller för att etablera de resultatramverk på landnivå som utgör ett av åtagandena från högnivåmötet om effektivitet i utvecklingssamarbetet i Busan 2011. Regeringen ska vidare eftersträva en bättre balans mellan finansiella incitament och konditionalitet som t.ex. fleråriga bidrag eller villkorat stöd, där Sverige kan ställa stöd i utsikt förutsatt att vissa resultat uppnås.

I ett läge där en allt större andel av svenskt bistånd kanaliseras genom multilaterala organisationer är det viktigt att uppföljningen av Sveriges stöd till dessa organisationer görs med samma ambitionsnivå som uppföljningen av svenska bilaterala insatser, men med en metodik som är anpassad till det multilaterala utvecklingssamarbetets förutsättningar.

Regeringen avser att utveckla metoder som tydliggör vilka krav som Sverige ställer på multilaterala organisationers strategiska planer och resultatramverk. God praxis liksom svagheter ska identifieras.

Regeringen kommer fortsätta att driva på och stödja de multilaterala organisationernas arbete med att dels förbättra den interna resultatrapporteringen, dels förbättra resultatredovisningen till både givare och mottagarländer. Här har utlandsmyndigheterna en viktig roll i att analysera och föra dialog kring resultat där dessa uppstår, dvs. på landnivå. Trots att vissa framsteg har gjorts har de allra flesta organisationer fortfarande stora svårigheter att redovisa vilka resultat de uppnår i form av effekter på kort eller lång sikt. I stället redovisas främst aktiviteter och prestationer.

En av grundförutsättningarna för att multilaterala organisationer ska kunna uppnå bättre resultat på landnivå och delta effektivt i givarsamordning är att de har tydliga och fokuserade strategiska planer och resultatramverk på organisationsnivå. Sådana ramverk sätter ramarna för hur multilaterala organisationer ska kunna möta låg- och medelinkomstländernas efterfrågan på stöd inom ramen för respektive organisations fastställda mandat. Regeringen verkar därför, i samarbete med likasinnade länder, för att multilaterala organisationer ska fastställa tydliga och avgränsade målsättningar och att samtliga organisationer fastställer kompletta resultat-

ramverk med relevanta mål, indikatorer och utgångspunkter, där graden av måluppfyllelse på olika resultatnivåer kan mätas och följas upp kontinuerligt. Regeringen verkar även för att organisationernas oberoende utvärderingsfunktioner ska fungera väl och för att uppföljnings- och utvärderingsarbetet på landnivå ska stärkas. Inte minst bör utvärderingar användas som ett komplement till den löpande resultatrapporteringen för att man ska kunna dra slutsatser om vilka effekter som har uppnåtts på medellång och lång sikt. De landprogram som organisationerna utarbetar utifrån organisationernas övergripande målsättningar måste kvalitetssäkras i högre utsträckning än i dag.

Regeringen intensifierar arbetet med att engagera utlandsmyndigheterna i samverkan, dialog och resultatuppföljning kring det multilaterala utvecklingssamarbetet, för att uppnå ett stärkt resultatfokus på landnivå.

Sveriges möjligheter att påverka det multilaterala biståndets inriktning mot svenska biståndspolitiska målsättningar är goda. Det bygger på ett starkt multilateralt engagemang, Sveriges ställning som stor givare och vår trovärdighet som förespråkare av multilaterala och rättighetsbaserade lösningar. I flera internationella processer inom FN och de multilaterala utvecklingsbankerna kommer Sverige även fortsättningsvis vara initiativtagare och en ledande aktör. Regeringens särskilda fokus på ökad transparens, stärkt resultatfokus, bättre jämställdhets- och hälsoinsatser samt miljö- och klimatinsatser utgör utgångspunkten för svenskt multilateralt påverkansarbete. Regeringen kommer att stärka Sveriges engagemang i de multilaterala organisationerna, med utgångspunkt i regeringens strategi för multilateralt utvecklingssamarbete, i syfte att bidra till ett modernt, transparent, ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart och effektivt multilateralt utvecklingssamarbete.

Regeringen kommer att vara aktiv i förhandlingarna kring inrättandet av ett universellt politiskt högnivåforum som kommer att ersätta FN:s kommission för hållbar utveckling (CSD) i enlighet med beslut som togs i samband med konferensen "Rio +20" i juni 2012.

Det FN-ledda förändringsarbetet som syftar till att förbättra internationell humanitär respons behöver revitaliseras och nya idéer prövas. Några

områden som kräver mer analys och agerande är transparens gentemot mottagare, bättre resultatredovisning till givare, kostnads- effektivitet samt kopplingen mellan humanitärt bistånd och långsiktiga utvecklingsinsatser. Dessutom behöver frågan om humanitär samordning tas ett steg längre.

Sveriges ordförandeskap i det globala forumet för migration och utveckling (GFMD) 2013-2014 ger regeringen möjlighet att ytterligare främja ett globalt engagemang för utvecklingseffekter av migration i låg- och medelinkomstländer. Under ordförandeskapet kommer Sverige att särskilt driva frågor kring en samstämmig politik för utveckling samt behovet av att tydligare integrera utvecklingsfrågor inom ramen för forumet.

Sverige kommer under 2013 se över möjligheten att stärka multilaterala organisationers insatser mot människohandel.

3.5.10 Ett resultatfokuserat EU-bistånd

EU är världens volymmässigt största biståndsgivare. Tillsammans med medlemsstaterna står EU för över hälften av världens bistånd (ca 53 miljarder euro 2011). Den största delen av Sveriges finansiella bidrag till EU:s utvecklingssamarbete kanaliseras genom Sveriges avgift för medlemskap i EU. Därutöver gör Sverige (och de andra medlemsstaterna) separata inbetalningar till Europeiska utvecklingsfonden.

Genom Lissabonfördragets ikraftträdande har EU större möjlighet att agera samstämmigt och samordnat vad gäller såväl säkerhetspolitik som bistånds- och humanitära insatser. Regeringen har för avsikt att fortsatt verka för Lissabonfördragets genomförande för en ökad integrering mellan biståndspolitik och den allmänna utrikes- och säkerhetspolitiken. Vad gäller biståndet ser regeringen särskilt goda förutsättningar för ökad EU-samordning på landnivå. Här är gemensam programmering s.k. joint programming, ett steg mot ökad och mer effektiv samordning.

Målet med EU:s biståndspolitik är enligt Lissabonfördraget att minska och på sikt utrota fattigdom. Sedan 2005 har EU även som målsättning att bidra till hållbar utveckling och till att millenniemålen uppnås. Dessutom ska EU ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet när politik som kan påverka låg- och

medelinkomstländer genomförs, den s.k. samstämmighetsprincipen. Regeringen avser även fortsatt att verka för att samstämmighetspolitiken stärks. Sveriges övergripande mål i arbetet med EU-biståndet är att bidra till att stärka EU som global aktör och optimera förutsättningarna för fattigdomsminskning. Regeringen kommer se över styrningen av och inriktningen på arbetet med EU-biståndet.

För att uppnå målen antog EU i maj 2012 en strategisk inriktning för EU:s bistånd – Agenda för förändring. Sverige kommer fortsatt vara drivande för att samarbetsländernas respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprinciper samt deras resultat vad gäller utveckling ska betonas när inriktningen, biståndsmetoderna och EU:s framtida utvecklingssamarbete beslutas. Sverige kommer också fortsatt driva på det pågående arbetet att EU:s bilaterala bistånd bör koncentreras till de fattigaste länderna med störst behov.

I maj 2012 beslutades även att när EU ger bistånd i form av stöd till samarbetslandets budget i form av s.k. generellt budgetstöd kommer det bli viktigare att samarbetslandet ifråga respekterar EU:s grundläggande värden. Regeringen avser även fortsatt verka för att respekt för de mänskliga rättigheterna ska vara en tydlig förutsättning för generellt budgetstöd genom EU och verka för att de nya riktlinjerna efterlevs.

Under 2013 kommer det dagliga EU-arbetet fortsatt att handla om aktivt påverkansarbete inom den pågående reformeringen och implementeringen av EU:s gemensamma biståndspolitik. Reformeringen av EU:s gemensamma biståndspolitik behöver intensifieras. Det hittills goda inflytande Sverige har haft på detta arbete, bl.a. i utformningen av Agenda för förändring och de nya riktlinjerna för budgetstöd gör sig gällande genom ett ökat fokus på transparens, mål- och resultatstyrning och en tydligare koppling mellan budgetstöd och respekt för mänskliga rättigheter och demokrati. Arbetet för att ytterligare stärka dessa områden ska ske i samarbete med andra EU-länder. Sverige kommer att arbeta vidare för att stärka det gehör som redan erhållits för vår strävan att ännu tydligare markera vikten av samstämmighet för utveckling. Ett ytterligare exempel på resultat av det svenska påverkansarbetet som ska ges fortsatt hög prioritet i implementeringsarbetet är det på svenskt initiativ beslut som fattades av

EU 2011 om en så kallad transparensgaranti som innebär att information om biståndet ska publiceras aktivt för att göras mer lättillgänglig för både medborgare och samarbetsländer. I arbetet ska det fortsatt ställas krav om ökad transparens i EU om dess medlemsländers bistånd. Ökad transparens är en förutsättning för ett effektivt bistånd och förbättrade möjligheter till ansvarsutkrävande.

Vidare kommer Sverige att driva ett aktivt påverkansarbete för att tydliggöra svenska biståndspolitiska prioriteringar inom ramen för de förhandlingar som rör EU:s biståndsinstrument.

3.6 Ny anslagspoststruktur för transparens och ökad tydlighet

För ökad transparens och konsekvens mellan politikens inriktning och biståndets fördelning införs en ny anslagspoststruktur. Regeringens princip är att biståndet ska gå att följa från politikens inriktning och intention, via genomförandets olika steg till uppföljning och resultatanalys. En sammanslagning av några anslagsposter väntas också leda till ett effektivare och mer flexibelt resursutnyttjande.

Anslagsposter som disponeras av Sida

Regeringen avser att inrätta sex nya anslagsposter för medel som disponeras av Sida:

- Särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering,
- Globala insatser för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling,
- Globala insatser för socialt hållbar utveckling,
- Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling,
- Globala insatser för mänsklig säkerhet,
- Kapacitetsutveckling och utbyten.

Den nya anslagspoststrukturen ersätter de tidigare anslagsposterna Globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser, Särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet, Miljölån, Kapacitetsutveckling och samverkan och Särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer (PAO). De nya anslagsposterna kommer att styras av gällande strategier fram till

dess att regeringen beslutat om nya strategier. I enlighet med regeringens tematiska prioritering jämställdhet och kvinnors roll för utveckling kommer jämställdhetsintegrering fortsatt att tillämpas i genomförandet av insatser under anslagsposter, nya som gamla.

Anslagsposter där Utrikesdepartementet beslutar och Sida/Kammarkollegiet disponerar

För medel där Utrikesdepartementet (om inget annat departement anges) beslutar och Sida eller Kammarkollegiet disponerar, avser regeringen att minska antalet anslagsposter från sju till tre. Syftet är även här att tydliggöra anslagsposternas innehåll och skapa en grund för en tydligare styrning av dessa poster. En grundtanke är att i möjligaste mån samla liknande typer av insatser och skilja det multilaterala stödet från övrigt stöd.

- Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar,
- Multilaterala och internationella organisationer och fonder,
- Strategiskt inriktade bidrag.

Den nya anslagspoststrukturen ersätter de tidigare anslagsposterna Internationella finansieringsinstitutioner, Europeiska utvecklingsfonden, Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet, Övrigt stöd till FN-relaterad verksamhet, Konflikthantering, Organisations- och temastöd och Ekonomiska program.

Beskrivning av anslagsposterna

I tabellerna nedan redovisas regeringens förslag till fördelning av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* på anslagsposter.

Tabell 3.2 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	Utfall 2011	Budget 2012	Förslag 2013
Humanitära insatser	3 061 859	2 757 000	2 805 000
Informations- och kommunikationsverksamhet	96 061	96 300	94 300
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället	1 372 954	1 532 700	1 550 000
Regionala och bilaterala strategier för Asien	1 397 992	1 519 000	1 526 725
Bilaterala strategier för Latinamerika	572 410	513 000	550 000
Regionala och bilaterala strategier för Afrika	5 080 852	5 608 000	5 249 000
Regionala och bilaterala strategier för Mellanöstern och Nordafrika	553 080	653 000	820 000
Globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser	1 609 739	1 418 500	-
Särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet	117 291	215 000	-
Miljölån	154 047	245 000	-
Kapacitetsutveckling och samverkan	497 262	710 000	-
Särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer (PAO)	74 512	80 000	-
Östeuropa och Centralasien	- 4 800	-	-
- ODA-länder	807	-	-
- icke ODA-länder	- 5 607	-	-
Särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering	-	-	765 000
Globala insatser för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling	-	-	585 000
Globala insatser för socialt hållbar utveckling	-	-	811 000
Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling	-	-	701 000
Globala insatser för mänsklig säkerhet	-	-	200 000
Kapacitetsutveckling och utbyten	-	-	430 000
Forskning och forskningssamarbete ¹	525 203	589 500	835 879
SUMMA	15 108 462	15 937 000	16 922 904

¹ Under 2012 benämndes anslagsposten Forskningssamarbete. Ökningen på anslagsposten 2013 jämfört med 2012 beror i huvudsak på att forskningsinsatser som tidigare finansierats över de geografiska anslagsposterna fr.o.m. 2013 samlas under denna anslagspost (ca 400 miljoner kronor). Vidare förs from 2013 (170 miljoner kronor) till Venskapsrådet för vissa forskningsprogram.

Tabell 3.3 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom UD m.fl.

Tusental kronor

	Utfall 2011	Budget 2012	Förslag 2013
Internationella finansieringsinstitutioner	3 130 208	3 345 865	-
Europeiska utvecklingsfonden (EUF)	818 465	666 128	-
FN:s ekonomiska och sociala verksamhet	3 492 753	3 498 000	-
- Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet	3 473 000	3 473 000	-
- Övrigt stöd till FN-relaterad verksamhet	19 753	25 000	-
Konflikthantering	298 764	307 600	-
Globalt utvecklingssamarbete	3 448 161	3 073 027	-
Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar ¹	-	-	4 109 544
Multilaterala och internationella organisationer och fonder ¹	-	-	6 636 029
Strategiskt inriktade bidrag ¹	-	-	317 469
- Organisations- och temastöd	3 425 073	3 031 127	-
- Konferenser, seminarier, utredningar och projekt	10 459	27 300	29 700
- Svenska institutet i Alexandria	12 629	14 600	13 500
Ekonomiska program	214 425	297 850	-
Östeuropa och Centralasien, icke ODA länder ¹	1 364	-	-
SUMMA UD	11 404 140	11 188 470	11 106 242
Rikspolisstyrelsen (RPS)	162 333	190 000	190 000
Kriminalvården	18 497	26 000	26 000
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	-	-	38 000
Domstolsverket	-	-	2 800
Folke Bernadotteakademin	58 387	58 000	113 200
Svenska institutet (SI)	43 753	92 000	148 000
Nordiska Afrikainstitutet (NAI)	13 981	14 000	14 000
Kammarkollegiet	24 531	34 000	34 000
Vetenskapsrådet	-	-	170 000
Riksgäldskontoret	-	6 000	7 833
	321 482	420 000	743 833
SUMMA	11 725 622	11 608 470	11 850 075

¹ De tre anslagsposterna är nya fr.o.m. 2013 och ersätter anslagsposterna Internationella finansieringsinstitutioner, Europeiska utvecklingsfonden, Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet, Övrigt stöd till FN-relaterad verksamhet, Konflikthantering, Organisations- och temastöd och Ekonomiska program. Se vidare beskrivning av anslagsposterna i avsnitt 3.6

Tabell 3.4 Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet 2010-2013*Tusental kronor*

	Årsbidrag 2010	Årsbidrag 2011	Budget 2012	Förslag 2013
FN:s utvecklingsprogram (UNDP)	630 000	689 000	689 000	610 000
FN:s kapitalutvecklingsfond (UNCDF)	35 000	35 000	35 000	35 000
FN:s barnfond (UNICEF)	471 000	480 000	480 000	505 000
FN:s jämställdhetsorganisation (UN WOMEN)	26 000	50 000	50 000	60 000
FN:s befolkningsfond (UNFPA)	423 500	445 500	445 500	465 000
FN:s världslivsmedelsprogram (WFP)	480 000	556 500	556 500	556 500
FN:s flyktingkommissarie (UNHCR)	639 000	613 000	613 000	633 000
FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar (UNRWA)	276 000	282 000	282 000	282 000
FN:s organ mot brott och narkotika (UNODC)	45 000	45 000	45 000	55 000
FN:s program för boende och bebyggelse (UN-HABITAT)	11 000	11 000	11 000	11 000
FN:s samlade program mot hiv och aids (UNAIDS)	266 000	266 000	266 000	266 000
FN:s industriutvecklingsorganisation (UNIDO) ¹	10 558	-	-	-
SUMMA	3 325 058	3 473 000	3 473 000	3 478 500

¹ Fr.o.m 2011 utbetalas bidrag till UNIDO från UO 24.

3.6.1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Nedan följer en beskrivning av respektive anslagspost i tabell 3.2 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom Sida.

Humanitära insatser

Det övergripande målet för Sveriges humanitära bistånd är att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet till förmån för nödlidande människor som har utsatts för eller står under hot att utsättas för väpnade konflikter, naturkatastrofer eller andra katastrofliknande förhållanden.

Medlen på anslagsposten ska användas i enlighet med regeringens strategi för humanitärt bistånd genom Sida 2011–2014. Medlen allokteras genom olika humanitära genomförandekanaler för att nå nödlidande. En stor del går genom de omkring 15–20 humanitära appeller och andra finansieringsplaner som varje år samordnas av FN och som uttrycker humanitära behov i de största enskilda humanitära kriserna och katastroferna. Genomförare är humanitära FN-organ och humanitära civilsamhällesorganisationer. En betydande del av anslagsposten går till Rödakorsrörelsens humanitära verksamhet, dels genom den internationella Rödakorskommittén, dels genom det Svenska Röda Korset. Ytterligare en viktig genomförandekanal är enskilda humanitära organisationer som Läkare utan gränser, Det norska flyktingrådet m.fl. Dessutom används en del av medlen på anslagsposten för humanitära insatser av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Arbetet med att bistå världens allra mest utsatta människor kommer att fördjupas under 2013, i takt med att de globala humanitära behoven väntas öka.

Informations- och kommunikationsverksamhet

Medlen ska användas i enlighet med gällande strategi för informations- och kommunikationsverksamhet. Regeringen genomför under 2012

en översyn av strategin. SADEV presenterade i juni på uppdrag av regeringen en rapport som utvärderar effekterna av informations- och kommunikationsverksamheten under hittillsvarande strategiperiod.

Rekommendationerna i utvärderingen kommer att tas under beaktande i pågående översyn. Frågan om hur regeringens initiativ Öppna biståndet, inklusive transparensgarantin, tydligare ska integreras med informations- och kommunikationsverksamheten ska också tas under beaktande.

Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället

Det civila samhället har en nyckelroll för fattigdomsminskning och en särskild betydelse för och potential att bidra till demokratisk utveckling och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna i låg- och medelinkomstländerna. Därför genomförs en betydande del av Sveriges bilaterala bistånd i samarbete med civilsamhällesorganisationer. Stödet genom svenska organisationer i det civila samhället ökar 2013. Medlen ska användas i enlighet med regeringens strategi för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2010–2014. Regeringens satsning för uppfyllandet av millennieutvecklingsmålen avseende barns och ungdomars hälsa som initierades 2011 kommer att fortsätta under 2013. Satsningen genomförs delvis under anslagsposten. Det övergripande målet för stödet är ett livskraftigt och pluralistiskt civilt samhälle i låg- och medelinkomstländer som bidrar effektivt, med ett rättighetsbaserat arbete, till minskad fattigdom i alla dess dimensioner. Svenska civilsamhällesorganisationer spelar en central roll genom stödet till och samverkan med partnerorganisationer i låg- och medelinkomstländer. Stödet ska inriktas på att stärka människors möjligheter att själva kunna utkräva sina rättigheter, påverka sina livsvillkor samt bidra till demokratisering och ökad respekt för människors rättigheter. Regeringen arbetar kontinuerligt med att utveckla formerna för samråd med det civila samhällets organisationer.

En halvtidsöversyn av strategins genomförande ska genomföras under 2013. Statskontorets översyn av bl.a. ramavtalsystemets ändamålsenlighet i förhållande till

strategins genomförande kommer att utgöra ett av översynens underlag. Statskontorets rapport kommer att presenteras i februari 2013. Delar av verksamheten under anslagsposten innebär att några svenska civilsamhällsorganisationer vidareförmedlar biståndsmedel till andra organisationer. En översyn genomförs f.n. för att säkerställa att verksamheten har tillräckligt lagstöd (se avsnitt 3.5.5).

Regional och bilaterala strategier för Asien

Det strategistyrda svenska biståndet under anslagsposten omfattar under 2013 verksamhet i Afghanistan, Bangladesh, Kambodja, Vietnam, Kina, Indien och Indonesien samt ett regionalt bistånd till Asien med fokus på Sydostasien.

Insatserna i Afghanistan, Bangladesh och Kambodja syftar till att stärka demokrati och respekten för de mänskliga rättigheterna samt att förbättra tillgången till och kvaliteten på samhällstjänster inom sociala sektorer som utbildning och hälsa.

Med en särskild regionstrategi för Sydostasien vill regeringen bidra till en mer hållbar naturresurs- och samhällsplanering, stärkt respekt för de mänskliga rättigheterna och ökad regional integration.

Vietnam, Kina, Indien och Indonesien är utfasningsländer där Sverige under ett övergångsskede, t.o.m. 2013, bedriver s.k. selektivt samarbete med tonvikt på aktörs-samverkan som biståndsform, i syfte att etablera bärkraftiga relationer bortom biståndet. Miljö och klimat samt demokrati och mänskliga rättigheter är centrala områden för det selektiva samarbetet med dessa länder.

Sverige kommer fortsatt att verka för demokrati och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna i Burma, där de politiska förändringarna under året skapat nya förutsättningar för svenskt och internationellt bistånd. Ett flertal biståndsgivare, inklusive EU, planerar att utöka sin verksamhet i landet och nya givare kan tillkomma. Behoven är stora och den inhemska kapaciteten låg.

Bilaterala strategier för Latinamerika

Det strategistyrda svenska biståndet under anslagsposten omfattar under 2013 verksamhet i Bolivia, Colombia och Guatemala.

Trots ekonomisk tillväxt i stora delar av Latinamerika lever fortfarande stora delar av befolkningarna i fattigdom. I Colombia har regionens mest långvariga konflikt ännu inte fått en fredlig lösning. Brott mot de mänskliga rättigheterna begås fortfarande av konfliktens parter och antalet internflyktingar beräknas uppgå till fyra miljoner. I delar av Centralamerika har många år av inbördeskrig lämnat efter sig samhällen med djupa sociala splittringar och svaga institutioner, där grov organiserad brottslighet fått fäste och kan verka i närmast total straffrihet. Trots en positiv ekonomisk utveckling präglas Bolivia alltjämt av sociala konflikter, utbredd fattigdom, och brister vad gäller situationen för de mänskliga rättigheterna.

Utifrån denna problembild kommer det svenska utvecklingssamarbetet med Latinamerika under 2013 att i enlighet med gällande strategier inriktas på demokrati och mänskliga rättigheter, fred och säkerhet samt hållbar och inkluderande tillväxt.

Biståndet till Guatemala har uppvisat tydliga och hoppningivande resultat, inte minst vad gäller att bekämpa den utbredda straffriheten i landet. I Colombia fortsätter biståndet att inriktas på fred och säkerhet samt demokrati och mänskliga rättigheter. I Bolivia fortsätter biståndet med inriktning på klimat och miljö, demokrati och mänskliga rättigheter, utbildning och forskningssamarbete.

Regionala och bilaterala strategier för Afrika

Det strategistyrda svenska biståndet under anslagsposten omfattar under 2013 långsiktigt strategistyrkt bilateralt utvecklingssamarbete med Burkina Faso, Etiopien, Kenya, Mocambique, Tanzania, Uganda och Zambia. Det bilaterala utvecklingssamarbetet med Malis och Rwandas regeringar och dess myndigheter är tills vidare suspenderat på grund av de politiska kriserna i länderna. Det stöd som kanaliseras genom multilaterala organisationer och civilsamhällsorganisationer kvarstår emellertid tillsvidare. Långsiktigt strategiskt utvecklingssamarbete sker även i postkonfliktländerna Demokratiska

republiken Kongo, Liberia och Somalia. Till Zimbabwe ges stöd till framför allt insatser för demokrati och för mänskliga rättigheter. Botswana, Namibia och Sydafrika är utfasningsländer där Sverige under ett övergångsskede, t.o.m. 2013, bedriver selektivt samarbete med tonvikt på aktörssamverkan som biståndsform, i syfte att etablera bärkraftiga relationer bortom biståndet.

Vidare styrs delar av anslagsposten av två regionala strategier: Strategi för regionalt utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara 2010–2015 och Strategi för regionalt arbete med hiv och aids och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) samt arbete för homo-, bi- och transsexuella personers (HBT-personers) mänskliga rättigheter i Afrika söder om Sahara 2012–2013.

Afrikas utveckling förblir mångfacetterad och komplex. Ökad fred och säkerhet, ekonomisk tillväxt, respekt för de mänskliga rättigheterna, liksom en förbättrad demokratisk styrning och en ökad frihet sker parallellt med fortsatt förtryck och svårlösta konflikter. Nära hälften av Afrikas befolkning lever i absolut fattigdom och hunger. Även om framsteg görs i afrikanska länder för att uppfylla millenniemålen förutses t.ex. inget land komma att nå MDG 4 (minska barnadödligheten) och MDG 5 (förbättra mödrhälsan). Klimatförändringarna drabbar Afrika hårt och behoven att säkra en miljömässigt hållbar utveckling kvarstår.

Mot denna bakgrund kommer det svenska biståndet att fortsatt omformas och de svenska förbindelserna med afrikanska länder breddas och fördjupas. Ett starkt Afrikafokus kvarstår inom utvecklingssamarbetet. I vissa länder kommer inriktningen vara att finna en relation bortom biståndet. Grundläggande är emellertid att det svenska stödet till Afrika ska fortsätta vara ambitiöst och generöst. Huvudinriktningar kommer att vara uppnåendet av MDG 4 och 5 samt MDG 7 om att säkra en miljömässigt hållbar utveckling med särskilt fokus på vatten och sanitet. I det bilaterala samarbetet blir också stöd för demokrati och mänskliga rättigheter framöver centralt, i synnerhet då det fortfarande råder omfattande brister inom dessa områden i flera länder på kontinenten. En inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt som förutom en god miljö och hanterande av klimatrisker även omfattar marknadsutveckling, stöd till förbättrat näringslivsklimat och handel utgör en viktig

utgångspunkt där en tydlig målgrupp kommer att vara afrikanska entreprenörer och företagare. Det regionala stödet går i allt större utsträckning till att stödja regional integration och uppbyggnad av regionala och kontinentala strukturer.

Sverige kommer fortsatt att verka för återuppbyggnad, demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i Somalia och i Liberia. Givet Somalias stora diasporagrupper utomlands är det viktigt att dessa förändringsaktörers vilja att bidra positivt till utveckling tas tillvara. I Liberia har regeringen tagit en ledande roll i genomförandet av överenskommelsen om en ”New Deal” på landnivå (se avsnitt 3.5.1).

Som ett led i regeringens arbete för resultat i biståndet och tydligare motiv och bevekelsegrunder kommer nya resultatstrategier under hösten utarbetas för Somalia, Tanzania och Zambia. Under 2013 väntas nya resultatstrategier ersätta befintliga samarbetsstrategier för ytterligare ett antal afrikanska länder.

Regeringen kommer att se över formerna för Sveriges biståndsenagemang i Sudan och Sydsudan. I avvaktan på en återgång till konstitutionell ordning i Mali stöder Sverige insatser genom civilsamhället och FN inom områdena tryggad livsmedelsförsörjning, klimatanpassning och möjligheter att begränsa klimatpåverkan, vatten och sanitet. Frågan om det svenska biståndets mervärde i Burkina Faso är föremål för översyn.

Den bilaterala samarbetsstrategin med Rwanda löper ut i slutet av 2013. Det framtida biståndet till Rwanda kommer att bli avhängigt utvecklingen i landet, men också situationen i östra Demokratiska republiken Kongo.

Regional och bilaterala strategier för Mellanöstern och Nordafrika

Det strategistyrda svenska biståndet under anslagsposten omfattar under 2013 tre strategier för regionalt och bilateralt utvecklingssamarbete: Den regionala strategin för samarbetet med Mellanöstern och Nordafrika, samarbete med Västbanken och Gaza samt med Irak.

De transitionsprocesser som inleddes i regionen under år 2011 startades framför allt som reaktioner på hög arbetslöshet och andra ekonomiska umbäranden, förtryck av en brutal säkerhetsapparat och utbredd korruption.

Protesterna startades av rörelser som krävde bl.a. värdighet, social rättvisa, ett öppet samhälle och en ekonomisk tillväxt som hela befolkningen kunde få del av. Det svenska regionala biståndet till Mellanöstern och Nordafrika är inriktat på stöd till demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, hållbart nyttjande av gränsöverskridande vattenresurser och regional ekonomisk integration. För att kunna stärka stödet till enskilda länders demokratisträvanden öppnade regeringen under 2012 upp för ökade landspecifika insatser inom sektorn demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter. Sveriges bistånd till regionen ökar under 2013 för att ha kapacitet att stödja och bidra till positiv utveckling.

På Västbanken/Gaza finns ett fortsatt stort behov av svenskt stöd för att främja ett demokratiskt och hållbart palestinskt statsbyggande. Trots den Palestinska myndighetens framgångar inom det statsbyggande arbetet och ekonomisk styrning behöver myndigheten fortsatt finansiellt stöd. Arbetet med att ta fram en ny resultatbaserad strategi för det svenska utvecklingsarbetet har inletts.

Det finns fortsatt ett stort behov av att stödja Iraks utveckling mot marknadsekonomi och uppbyggnad av demokratisk samhällsstyrning. Situationen beträffande skydd av etniska och religiösa minoriteter, kvinnor och barn samt yttrande- och pressfrihet visar på behov av fortsatta insatser till stöd för mänskliga rättigheter.

Särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering

Anslagsposten är ny och samlar insatser som i dag styrs av regeringens strategi för demokratisering och yttrandefrihet, strategin för demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer samt relevanta delar av strategin för globala ämnesstrategiska insatser. Därutöver inryms stöd för valobservationsinsatser, inklusive utbildning av svenska valobservatörer. Regeringen avser besluta om en samlad strategi för anslagsposten som utgörs av de nuvarande strategierna. Specifika målsättningar kommer där att formuleras.

Ändamålet med anslagsposten är att bidra till stärkandet av de mänskliga rättigheterna frihet och demokratisering. I detta ingår att ge

strategiskt stöd till demokratiska transitioner, stärka förändringsaktörer som verkar för demokratisering och yttrandefrihet samt religionsfrihet, säkra rösträtten och ett brett politiskt deltagande, motverka diskriminering av HBT-personer samt stärka kvinnors rätt och möjligheter att utöva inflytande över offentligt beslutsfattande.

Viktiga komponenter är bl.a. fria och oberoende medier, fungerande flerpartisystem och nationella institutioner till skydd för mänskliga rättigheter, inklusive rätten till kulturell mångfald och kulturella uttryck samt gynnsamma förutsättningar för det civila samhällets aktörer att verka. Verksamheten ska bidra till att minska olika former av utsatthet och förtryck. Tillgång till informations- och kommunikationsteknologi som verktyg för demokratisering och yttrandefrihet ska stärkas ytterligare. Stödet ska huvudsakligen kanaliseras genom aktörer i civila samhället, inklusive demokratiserings- och människorättsförsvarare som ofta verkar i utsatta situationer, kvinnorrättsgrupper, kulturskapande grupperingar samt partianknutna organisationer och närliggande politiska rörelser. Stöd ska även ges till tongivande normativt inriktade organisationer som arbetar på global nivå för s.k. motvindsfrågor.

Globala insatser för miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling

Anslagsposten är ny och samlar insatser som i dag styrs av flera olika strategier, framför allt regeringens strategi för globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser och strategin för finansiering av utvecklingslån och garantier avseende miljöåtgärder. Den nya anslagsposten innefattar bl.a. stöd till klimatinsatser och insatser för en miljömässigt hållbar utveckling. Regeringen avser besluta om en samlad strategi för anslagsposten. Specifika målsättningar kommer där att formuleras.

Ändamålet är att främja en god miljö och att stärka förmågan att hantera klimatrisker genom utsläppsminskning och klimatanpassningsåtgärder i låginkomstländer. MDG 7 om att säkra en miljömässigt hållbar utveckling, uppföljningen av FN:s konferens om hållbar utveckling "Rio +20" som hölls i juni 2012, liksom arbetet inom ramen för FN:s

ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), utgör viktiga utgångspunkter i arbetet med att ta fram en strategi för verksamheten inom anslagsposten. Olika biståndsformer, innovationer liksom samspel mellan privata och offentliga lösningar kommer att användas. Viktiga områden innefattar ökad tillgång till modern energi och strävan efter en ökad andel förnybar energi, samt insatser för att trygga tillgång till vattenresurser i jordbruket i syfte att uppnå tryggad livsmedelsförsörjning. Andra viktiga områden är det globala arbetet för tillgång till rent vatten och sanitet (del av MDG 7), förbättrad hantering av vattenresurser samt globala insatser som främjar hållbar stadsutveckling och säker kemikaliehantering.

Insatser ska inkludera stöd till kvinnor som en viktig målgrupp eftersom de har centrala roller i livsmedelsproduktion, jordbruk och hållbar naturresurshantering i flertalet låg- och medelinkomstländer.

En viktig process i sammanhanget är etableringen av en mellanstatlig kommitté för att kartlägga behov av finansiering och möjliga finansieringsflöden till hållbar utveckling, om vilket det beslutades vid "Rio +20".

Globala insatser för socialt hållbar utveckling

Anslagsposten är ny och samlar insatser som i dag främst styrs av regeringens strategi för globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser. Den nya anslagsposten samlar regeringens arbete för att uppnå MDG 2 (alla barns tillgång till skola), MDG 4 (minska barnadödligheten), MDG 5 (förbättra mödrhälsan) och MDG 6 (bekämpa hiv och aids, malaria och andra sjukdomar). Insatser för tillgång till rent vatten och sanitet (del av MDG 7) är här viktiga komponenter då de har hög relevans för MDG 4 och 5. Regeringen avser besluta om en samlad strategi för anslagsposten. Specifika målsättningar kommer där att formuleras.

Ändamålet är bl.a. att bidra till att främja friskare liv och bättre hälsa samt tillgång till rent vatten och sanitet med särskilt fokus på kvinnor och barn. Att förbättra tillgången till vatten och sanitet är en grundläggande förutsättning för människors liv och hälsa. Viktigt är även att ta hänsyn till specifika förutsättningar för människor i urbana miljöer.

Framstegen vad gäller MDG 4 och 5 är ojämna och MDG 5 är dessutom det millenniemål som uppvisar minst framsteg. Insatser ska genomföras för att minska risken för att kvinnor och flickor ska dö i samband med graviditet och förlossning. Insatser ska också genomföras som främjar sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), t.ex. insatser och program där förebyggande åtgärder och information ingår. Övriga prioriteringar är insatser som främjar det globala hiv- och aidsarbetet och insatser som bidrar till hållbar utveckling av och tillgång till effektiva läkemedel samt vaccinationer.

Lärande och kunskapsutveckling genom utbildning är en grundförutsättning för fattigdomsbekämpning och tillväxt. Insatser ska genomföras till stöd för MDG 2 om att alla flickor och pojkar ska få gå i grundskola.

Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling

Anslagsposten är ny och samlar insatser som i dag styrs av flera olika strategier, framför allt regeringens strategi för globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser och vissa insatser från regeringens nuvarande strategi för kapacitetsutveckling och samverkan. Den nya anslagsposten samlar främst globala insatser till stöd för marknadsutveckling, jord- och skogsbruk samt fiske och livsmedelsförsörjning. Regeringen avser besluta om en samlad strategi för anslagsposten. Specifika målsättningar kommer där att formuleras.

Ändamålet är att bidra till att skapa jobb och bidra till inkluderande ekonomisk tillväxt. Anslagsposten omfattar även insatser för att mobilisera näringslivets och diasporagrupperns kunskap, resurser och innovationskraft till stöd för biståndets mål inom en rad områden, t.ex. hälsa och miljö. Alla insatser ska ske utifrån tydliga principer om obundet bistånd, additionalitet och ansvarsfullt företagande (CSR).

Stöd till marknadsutveckling inryms, vilket kan omfatta kapacitets- och kunskapsbyggande insatser som stärker institutioner och underlättar remitteringar, handel och investeringar genom att t.ex. effektivisera tullhantering, stärka äganderätten och bekämpa korruption. Det kan även röra insatser för att förbättra fattiga

människors tillgång till kapital och andra finansiella tjänster och andra insatser som fokuserar på brister i marknader som särskilt drabbar människor som lever i fattigdom. Globala insatser för att främja kvinnors ekonomiska egenmakt och aktörskap inklusive eget företagande innefattas också. Den livsmedelsatsning som har genomförts sedan 2009 kommer fortsättningsvis att hanteras inom ramen för denna anslagspost. Satsningen stöder en tryggad livsmedelsförsörjning och ökad produktivitet genom förbättrade jordbruksmetoder framför allt inom mark- och vattenfrågor. Insatser för bättre fungerande marknader och tillgång till mat för fattiga människor som ryms inom denna anslagspost kan bidra till livsmedelsförsörjning, ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning.

Biståndet kan även möjliggöra investeringar som annars inte skulle ha ägt rum genom att dela finansieringsbördan och lyfta bort viss risk genom instrument som lån och garantier och därigenom möjliggöra finansiering från andra investerare och marknadsaktörer. Särskilda insatser krävs för att stärka aktörer och institutioner i låg- och medelinkomstländer att använda handel som instrument för tillväxt, jobbskapande och fattigdomsminskning, s.k. Aid for Trade. Eftersom handelspolitiska insatser på lokal, regional och internationell nivå hänger intimt samman bör de globala insatserna som finansieras genom denna anslagspost genomföras i samverkan mellan dessa nivåer.

Globala insatser för mänsklig säkerhet

Anslagsposten är ny och samlar insatser inom fred och säkerhet som i dag styrs av regeringens strategi för globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser och det finansiella villkor i Sidas regleringsbrev för 2012 gällande finansiering avseende konfliktrelaterad verksamhet under Sidas anslagspost för humanitära insatser. Regeringen avser stärka styrningen och förbättra förutsättningarna för resultatuppföljning av denna verksamhet genom en ny strategi.

Anslagsposten ska finansiera freds- och säkerhetsfrämjande insatser som bidrar till att skapa förutsättningar för människor i konflikt- och postkonfliktsituationer att leva i frihet, säkerhet och rättvisa. Den freds- och

säkerhetsfrämjande verksamheten kan omfatta insatser som stöder övergången från humanitärt bistånd till långsiktigt utvecklingssamarbete samt insatser för att förebygga konflikter och stödja försoningsarbete genom dialog, förtroendeskapande och konflikthantering. Sverige ska fortsätta sitt omfattande engagemang och bistånd när det gäller internationellt utvecklingssamarbete på området minhantering (landminor, klusterammunition och andra explosiva lämningar av krig) och därigenom efterleva de folkrättsliga skyldigheter som finns som en följd av Sveriges anslutning till Ottawa-konventionen, Konventionen om klusterammunition och Konventionen om särskilt inhumana vapen. I enlighet med regeringens fokus på kvinnor som målgrupp för det svenska biståndet prioriterar regeringen insatser i konflikt- och postkonfliktsituationer med koppling till FN-resolutioner 1325, 1820, 1888 och 1889 om kvinnor, fred och säkerhet.

En utgångspunkt för verksamheten är ”New Deal”, ett ramverk som överenskoms vid högnivåmötet i Busan om effektivt utvecklingssamarbete i december 2011. ”New Deal” bygger på fem freds- och statsbyggande mål: legitima politiska lösningar, rättvisa, säkerhet, grundläggande ekonomiska förutsättningar såsom sysselsättning samt tillhandahållande av vissa grundläggande samhällstjänster. Utgångspunkten för genomförandet av ”New Deal” är konfliktdrabbade befolkningars ägarskap av utvecklingsprocesser samt större förutsägbarhet i stödet för dessa länder. Målsättningen är att samla hela det internationella givarsamfundet på landnivå kring ett koherent och samordnat sätt att bidra till landets långsiktiga utveckling genom att, i första hand, uppnå de freds- och statsbyggande målen som ”New Deal” ger uttryck för. Anslagsposten ska bland annat kunna finansiera insatser för genomförandet av ”New Deal”, inklusive utvecklandet av indikatorer kring freds- och statsbyggande målen.

Kapacitetsutveckling och utbyten

Anslagsposten är ny och omfattar främst insatser som i dag styrs av regeringens strategi för kapacitetsutveckling och samverkan. Vissa delar av dagens aktörssamverkan kan också finansieras över denna anslagspost. Regeringen

avser besluta om en samlad strategi för anslagsposten. Specifika målsättningar kommer där att formuleras.

Verksamheten inom ramen för anslagsposten kommer att inriktas på att bygga kapacitet, skapa relationer och öka kontakter, med siktet inställt på att skapa relationer som sträcker sig bortom biståndet. Insatser kan genomföras med aktörer i låg- och medelinkomstländer med vilka Sverige inte har strategiskt styrd bilateralt utvecklingssamarbete.

I medelinkomstländer börjar det traditionella utvecklingssamarbetet ofta spela ut sin roll och nya arbetssätt för att främja hållbar utveckling och bidra till att bygga breda relationer behövs. Nya arbetsformer som tar tillvara erfarenheterna från aktörssamverkan ska etableras. Regeringens ambition är att en bred palett av svenska samarbetspartners kan exponera olika samarbeten för effektivt och hållbart samhällsbyggande. Avsikten är också att ta fasta på relationer och komparativa fördelar som Sverige har i form av kunskap, idéer och erfarenhet från det tidigare utvecklingssamarbetet med dessa länder.

Stöd ska kunna ges till innovativa samarbeten, bl.a. för att tackla några av dagens stora globala utmaningar, där näringslivets kunskap om bl.a. utvecklingens drivkrafter tas tillvara. Informations- och kommunikationsteknologi för utveckling (ICT4D) är ett redskap i detta sammanhang. Sådana samarbeten kan t.ex. initieras genom att identifiera specifika utvecklingsutmaningar och inbjuda en bred palett av aktörer att mobilisera kunskap och nya innovativa sätt att ta sig an dessa.

Internationella kurser (ITP) utgör en viktig metod där dessa olika arbetsformer kan användas.

Insatser för att öka genomslaget för svenskt kunnande inom det globala utvecklingssamarbetet, inklusive genom multilaterala organisationer, ska därutöver genomföras, liksom insatser som medför att kunskap från det globala utvecklingssamarbetet återförs till Sverige. Arbetet med breda resursbasprogram i relation det multilaterala systemet fortgår således. Likaså fortgår andra former av program som exempelvis praktikantprogram inom anslagsposten.

Regeringen avser att ta initiativ till att förstärka antikorrupsionsarbetet inom ramen för anslagsposten.

Forskning och forskningssamarbete

Verksamheten som finansieras av denna anslagspost styrs av regeringens strategi för Sidas stöd till forskningssamarbete 2010–2014. Utgångspunkten för det biståndsfinansierade forskningssamarbetet är att tillgången till forskningsbaserad kunskap är en grundläggande förutsättning för fattigdomsbekämpning i låginkomstländer. Genom stöd till kapacitetsuppbyggnad för forskning stärks ländernas förutsättningar att själva identifiera, definiera och genomföra forskning för den egna utvecklingen samt delta i och använda internationell forskning.

Det övergripande målet för stödet till forskning är att stärka och utveckla forskning av relevans för fattigdomsbekämpning i låginkomstländer. För att uppnå målet ges stöd inom tre prioriterade verksamhetsområden:

1. Kapacitetsuppbyggnad för forskning i låginkomstländer. Stöd ges till uppbyggnad av grundstrukturer för forskning t.ex. forskarutbildning, forskningsråd, forskningsinfrastruktur, ledning och administrativ kapacitet och policyutveckling.
2. Forskning av relevans för låginkomstländer. Stöd ges till internationella och regionala forskningsorganisationer inom särskilda områden.
3. Svensk forskning av relevans för låginkomstländer. Stöd ges till forskning vid svenska universitet och högskolor.

Enligt regeringens gällande strategi ska synergier mellan forskningsstödet tre verksamhetsområden tillvaratas och utvecklas. Forskningsinsatser som tidigare finansierats över de geografiska anslagsposterna samlas fr.o.m. 2013 under den här anslagsposten. Syftet är att främja synergier mellan olika typer av forskningsstöd, på såväl nationell som internationell nivå.

I syfte att öka den vetenskapliga kvaliteten kommer programmet till stöd för svensk forskning av relevans för låg- och medelinkomstländer (U-forsk) samt programmet för stöd till samarbete mellan forskare i dessa länder och forskare i Sverige, Swedish Research Links, att från och med 2013 överförs från Sida till Vetenskapsrådet.

Biståndsverksamhet, utvecklingsamarbete genom Regeringskansliet (Utrikesdepartementet), Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Svenska institutet, Nordiska Afrikainstitutet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Folke Bernadotteakademien, Kammarkollegiet, Vetenskapsrådet och Riksgäldskontoret m.fl.

Nedan följer en beskrivning av respektive anslagspost i tabell 3.3 Biståndsverksamhet, utvecklingsamarbete genom UD m.fl.

Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar

Anslagsposten samlar stöd till Internationella valutafondens lånefaciliteter, Världsbanksgruppen, regionala utvecklingsbanker, Europeiska utvecklingsbanken och Europeiska investeringsbankens faciliteter för verksamhet i Nordafrika och Mellanöstern, Nordiska utvecklingsfonden, Internationella jordbruksutvecklingsfonden och skuldavskrivningar inom ramen för Multilateral Debt Relief Initiative (MDRI). Anslagsposten innefattar främst Sveriges bidrag till bankernas utvecklingsfonder, vars verksamhet utgörs av förmånliga lån och gåvor till världens fattigaste länder. Här ryms även Sveriges grundkapital som ägare i utvecklingsbankerna. Anslagsposten vägleds av regeringens strategi för multilateralt utvecklingsamarbete och organisationsstrategier. Grundkapitalet och fondbidragen utgör stommen i organisationernas finansiering och är bidrag till att genomföra de olika organisationernas strategiska planer. Detta kapital och bidrag kompletteras av multi-bi-stöd globalt och på landnivå, som finansieras från andra anslagsposter.

Regeringens prioriteringar i utvecklingsbankerna och fonderna drivs genom styrelsearbete och påfyllnadsförhandlingar, informellt påverkansarbete och i samverkan med andra länder. Under 2013 ska påfyllnadsförhandlingar till Världsbankens utvecklingsfond (IDA) och Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF) genomföras, vilka förväntas leda till åtaganden om nya bidrag för svensk del under året. Utgångspunkten för Sverige kommer fortsatt att vara målen som lagts fast i regeringens organisationsstrategier, mot

bakgrund av en bedömning av organisationernas relevans och effektivitet. Regeringen ska fortsätta att driva sina utvecklings- och biståndspolitiska prioriteringar och bidra till att utvecklingsbankerna och fonderna blir än mer transparenta, effektiva och resultatorienterade, framförallt på landnivå.

Regeringens prioriteringar vad gäller Världsbanken och Afrikanska utvecklingsbanken omfattar fortsatta åtgärder för att stärka integreringen av jämställdhet och klimathänsyn i verksamheten, effektivisera arbetet i konflikt- och postkonfliktländer och främja privatsektorutveckling.

Påfyllnadsförhandlingarna i IDA och AfDF förväntas påverkas av den ansträngda statsfinansiella situationen i flera traditionella givarländer.

Anslagsposten finansierar även Sveriges internationella åtaganden för skuldåtgärder samt kompensationsanspråk från Exportkreditnämnden med anledning av bilaterala skuldavskrivningar som överenskommit i Parisklubben. Anslagsposten innefattar också kapitaltillskott till Swedfund International AB (se avsnitt 3.7.1).

Multilaterala och internationella organisationer och fonder

Anslagsposten samlar basbudgetstöd till FN-organ, Europeiska utvecklingsfonden, Globala alliansen för vacciner och immunisering (GAVI) och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria (GFATM). Anslagsposten rymmer också stöd till multilateralt kanaliserade klimatinsatser inklusive bl.a. Globala miljöfaciliteten (GEF), och stöd till andra multilaterala organisationer som bidrar till att förverkliga regeringens politik inom områdena mänskliga rättigheter, demokrati, fredsbyggande och internationell handel. Dessa basbudgetstöd kompletteras av insatser som finansieras under anslagsposten Strategiskt inriktade bidrag.

Anslagsposten vägleds av regeringens strategi för multilateralt utvecklingsamarbete och organisationsstrategier. Basbudgetstöden utgör stommen i organisationernas finansiering och är bidrag till att genomföra de olika organisationernas strategiska planer och, i de humanitära organisationernas fall, till att svara mot humanitära behov. Nivån på stöden beslutas

efter en bedömning av organisationernas effektivitet och relevans för regeringens biståndspolitiska mål och prioriteringar. Basbudgetstöden kompletteras av multi-bi-stöd globalt och på landnivå och i den humanitära verksamheten av finansiering som svar på landappeller. Svenskt stöd till FN:s utvecklings- och humanitära organisationer ska ses mot bakgrund av den viktiga roll FN har som bärare av internationella normer och överenskommelser om exempelvis mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.

Sveriges basbudgetstöd till FN-organen är ett konkret bidrag till att uppfylla FN:s millenniemål till 2015. I linje med att regeringen stärker Sveriges bidrag till MDG 4 och 5 om minskad barna- och mödradödlighet kommer finansieringen för basbudgetstöd till FN:s befolkningsfond (UNFPA), FN:s barnfond (UNICEF) och Globala alliansen för vacciner och immunisering (GAVI) ses över och justeras 2013. Vidare kommer finansieringen till FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) ses över som en del av regeringens fortsatt höga ambitioner på det humanitära området. Regeringen anser att UNHCR är den bäst skickade organisationen att hantera de ökande globala flyktingströmmarna. Även GFATM är en viktig finansieringskanal som på ett avgörande sätt bidrar till millenniemålets uppfyllande genom att förebygga och behandla malaria, tuberkulos och hiv med fokus på Afrika söder om Sahara. Regeringens prioriteringar i dessa multilaterala organisationer drivs genom styrelsearbete, informellt påverkansarbete och i samverkan med andra länder i konstellationer. Regeringen ska 2013 fortsätta att driva de tematiska prioriteringarna (demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat, jämställdhet och kvinnors roll för utveckling) och bidra till att organisationerna blir mer transparenta, effektiva och resultatorienterade. Prioriterade frågor är att organisationerna i ökad omfattning beaktar rättighetsperspektivet, driver jämställdhet och säkerställer att insatser bidrar till hållbar utveckling. För de humanitära organen, bl.a. FN:s kontor för humanitära frågor (UNOCHA), UNHCR och Internationella rödakorskommittén (ICRC), tillkommer att värna de humanitära principerna om humanitet, oberoende, neutralitet och opartiskhet samt att verka för ett starkt och effektivt internationellt humanitärt responssystem under FN:s ledning.

Strategiskt inriktade bidrag

Anslagsposten är ny och samlar öronmärkta bidrag som hanteras av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet, m.fl.). Regeringen avser att under hösten 2012 besluta om en samlad strategi för anslagsposten 2013. Bidrag inom anslagsposten riktas mot insatser med relevans för aktuella diplomatiska och politiska processer och strategiska ändamål som hanteras av Utrikesdepartementet med flera departement. Verksamheten ska särskilt bidra till att:

- 1) Stärka internationell policydialog och generera ny kunskap i enlighet med svenska prioriteringar, exempelvis genom stöd till normerande, tongivande och pådrivande organisationer, stiftelser, grundforskning, tillämpad forskning och studier kring specifika utvecklingsfrågor.
- 2) Stödja reformarbete och policyutveckling inom multilaterala organisationer för ett effektivare utvecklingssamarbete.
- 3) Främja möjligheterna för låg- och medelinkomstländer att formulera och tillvarata sina intressen vid multilaterala förhandlingar, stödja utvecklingen av ländernas kapacitet att genomföra regelverk, överenskommelser, konventioner, riktlinjer osv. inom ramen för det internationella handelssystemet, på miljö och klimatområdet, samt för ansvarsfullt företagande.
- 4) Uppnå regeringens ambition om att öka svensk närvaro i för Sverige viktiga organisationer och på strategiska befattningar. Ett viktigt instrument är sekonderingar genom vilka Sverige kan bidra med resurser till internationella uppdrag inom utvecklingssamarbetet.
- 5) Stödja verksamhet och initiativ på området fredsfrämjande och civil konflikthantering.

Konferenser, seminarier, utredningar och projekt

Medlen på anslagsposten får användas för vissa temporära verksamheter inom prioriterade områden, exempelvis finansiering av tillfällig förstärkning i samband med utredningar, seminarier, konferenser, information, projekt, uppdragsforskning, kompetensutveckling, internationella förhandlingar, tillfälligt upprättade internationella kommissioner,

erfarenhets- och kompetensutbyte samt deltagande av personer från låg- och medelinkomstländer. Syftet är att kunna genomföra politiskt prioriterade och flexibla insatser som bl.a. kan bidra till förbättrad kvalitet i utvecklingssamarbetet.

Svenska institutet i Alexandria

Anslagsposten finansierar Svenska institutet i Alexandria, som har till uppgift att främja ökade kontakter mellan Sverige och övriga länder i Europa samt Egypten och övriga länder i Mellanösternregionen. Institutet ska i sin verksamhet behandla frågor som är av betydelse för den politiska, ekonomiska och sociala utvecklingen inom regionen eller för förhållandet mellan länderna i regionen och omvärlden, eller som bidrar till ökad ömsesidig förståelse inom kulturens och religionens områden. Institutet ska också främja Europa-Medelhavspartnerskapet inom Europeiska unionen. Utvecklingen i Mellanöstern och Nordafrika, med de möjligheter och utmaningar som finns, understryker behovet av dialog mellan Europa och länder i Medelhavsområdet. Institutet, med sitt uppdrag att vara en mötesplats för aktörer inom kultur, vetenskap och politik, är en plattform för att främja denna dialog.

Biståndsfinansierade civila krishanteringsinsatser genom Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Folke Bernadotteakademien, Domstolsverket m.fl.

Anslagsposterna finansierar deltagande av svensk personal från Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Folke Bernadotteakademien i freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande insatser, främst inom ramen för FN, OSSE och EU samt utbildningar och andra projekt relaterade till dessa myndigheters deltagande i sådan verksamhet.

Som en del i regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser RiR 2011:14 är en skrivelse om den internationella civila krishanteringen under utarbetande i syfte att inför riksdagen redovisa de politiska

målsättningarna för och omfattningen av deltagandet i sådana insatser.

Sveriges deltagande i internationell civil krishantering skapar förutsättningar för människor i konflikt- och postkonfliktsituationer att leva i frihet, säkerhet och rättvisa, samtidigt som det bidrar till att uppnå de mål som respektive internationell organisation har satt upp för sina insatser. Regeringen avser under 2013 förtydliga styrningen och mål för den verksamhet som finansieras av dessa anslagsposter.

Internationella civila krishanteringsinsatser bidrar till att förebygga konflikter och hantera dess följder. Regeringen bedömer att de svenska bidragen genomgående motsvarar högt ställda internationella förväntningar och löser sina uppgifter på ett bra sätt. Sveriges deltagande i sådana insatser finansieras i huvudsak från utgiftsområde 7. Regeringen redogör på ett samlat sätt för dessa bidrag till internationell krishantering i budgetpropositionens avsnitt för utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Det är angeläget att alla berörda myndigheter bidrar till ett samordnat och effektivt genomförande av internationella insatser inom det freds- och säkerhetsfrämjande området. En översyn av hur en bättre samordning kan åstadkommas, inklusive av Folke Bernadotteakademins roll att bidra till samordning, pågår inom Regeringskansliet. Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården och Folke Bernadotteakademien, Domstolsverket m.fl. genomför även biståndsfinansierad verksamhet som inte är civil krishantering. Strategier beslutade av regeringen styr finansieringen av denna verksamhet. Regeringen vill se en tydligare koppling mellan deltagandet i internationell krishantering och utvecklingssamarbetet.

Biståndsverksamhet genom Folke Bernadotteakademien

Folke Bernadotteakademien har till övergripande uppgift att bidra till ett samordnat och effektivt genomförande av Sveriges internationella insatser för fred, säkerhetsfrämjande, konfliktförebyggande och krishantering. Anslagsposten finansierar följande uppdrag och projekt:

- Personalförsörjning, inklusive ansvar för en nationell resurspool för rekrytering av civil personal till internationella insatser.

- Insatsförberedande utbildningar samt specialiserade utbildningar riktade mot svensk och internationell personal från bl.a. EU och FN.
- Främjande av forskning och metodutveckling inom myndighetens områden.
- Samordning och samverkan med berörda myndigheter och internationella organisationer inom sitt verksamhetsområde.
- Hantering av särskilda projektbidrag och stöd till civilsamhället främst inom konfliktförebyggande och medling, rättsstatsuppbyggnad och genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

Som ett led i regeringens arbete med förbättrad myndighetsstyrning inklusive renodlade roller och tydligare uppgifter inom biståndsförvaltningen ses även styrningen av Folke Bernadotteakademin över.

Biståndsverksamhet genom Svenska institutet

Svenska institutet (SI) har som överordnad uppgift att genom medverkan i Sveriges dialog och samarbete med omvärlden bidra till att stärka demokratiska värderingar och främja utveckling. Syftet med SI:s utvecklingssamarbete är att skapa hållbara relationer, nätverk och ömsesidiga läroprocesser mellan aktörer i Sverige och i låg- och medelinkomstländer för att främja demokrati, öppenhet, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter.

Två stipendieprogram finansieras för studenter som antagits till avgiftsfinansierad grund- eller masterutbildning vid svenska lärosäten. Stipendierna innebär bl.a. att studenter från låg- och medelinkomstländer har möjlighet att få högre utbildning och erfarenheter som utvecklar både studenten och hemlandet. Regeringen avsätter ytterligare medel till stipendieprogrammen under 2013. Ett program riktas mot länder med vilka Sverige har långsiktigt utvecklingssamarbete. Det andra programmet erbjuder stipendiemöjligheter för deltagare från länder som enligt OECD/DAC klassificeras som mottagare av bistånd. Inom ramen för utvecklingssamarbetet bedriver SI också gäststipendieprogram och ledarskaps-

program med fokus på bl.a. kvinnligt entreprenörskap och unga ledare och opinionsbildare. Anslagsposten finansierar vidare en relationsskapande verksamhet inklusive att initiera, utveckla och upprätthålla relationer och samarbeten med nyckelpersoner i låg och medelinkomstländer enligt OECD/DAC:s klassificering genom bidrag, ledarskapsprogram och ett aktivt nätverksbyggande.

Biståndsverksamhet genom Nordiska Afrikainstitutet

Nordiska Afrikainstitutet (NAI) verkar som nordiskt centrum för forskning, kommunikation och dokumentation om den sociala, politiska och ekonomiska utvecklingen i Afrika. Institutet främjar samarbete mellan forskare i de nordiska länderna och i Afrika och har ett gästforskar- och stipendieprogram för afrikanska och nordiska studenter och forskare. NAI har också i uppgift att sammanställa och sprida forskningsbaserad information om samtida företeelser och förändringsprocesser i afrikanska länder. Vidare utgör NAI ett dokumentationscentrum med Nordens största specialbibliotek om det moderna Afrika.

NAI:s forskning som i huvudsak är tvärvetenskaplig spänner över flertalet tematiska områden som omfattas av det svenska utvecklingssamarbetet. Den egna forskningen är med utgångspunkt i ett reform- och kvalitetsarbete som inleddes 2008 organiserad i kluster kring landsbygd och äganderättsförhållanden, urbana frågor, konflikter och konsekvenser av globalisering för afrikanska ekonomier och samhällen. Institutet bidrar till att stärka det internationella samarbetet och stimulera såväl akademisk som offentlig debatt. Inom samtliga forskningsområden betonas fattigdomsfrågor och fattigdomsrelevans samt jämställdhetsperspektiv.

Regeringen har uppdragit åt Statskontoret (UF 2012/ 40430/UD/AF) att göra en översyn av myndighetens roll och funktion, till vilken också knyts en vetenskaplig kvalitetsgranskning. Översynen kommer att ligga till grund för överväganden om eventuella nya organisations- och samarbetsformer.

Biståndsverksamhet genom Kammarkollegiet

Avser verksamhet i enlighet med förordningen (2008:1272) om Swedfund International AB:s stöd till små och medelstora svenska företags investeringar i Swedfunds samarbetsländer samt Swedfunds administrationskostnader för dessa (Swedpartnership).

Biståndsverksamhet genom Vetenskapsrådet

I enlighet med regeringens bedömning i regeringens forsknings- och innovationsproposition 2012 kommer Vetenskapsrådet 2013 att från Sida ta över programmet för stöd till svensk forskning av relevans för låg- och medelinkomstländer (U-forsk) samt programmet för stöd till samarbete mellan forskare i Sverige och forskare i dessa länder (Swedish Research Links). Syftet med överföringen av programmen till Vetenskapsrådet är att säkerställa bästa möjliga vetenskapliga kvalitet i verksamheten.

Vetenskapsrådet ska ansvara för utlysning, beredning och bedömning av forskningsansökningar inom programmen. För att garantera att medlen fördelas utifrån gällande biståndspolitiska mål ska en kommitté för utvecklingsforskning bildas inom Vetenskapsrådet. Kommittén ska inkludera representation från Sida och från andra forskningsfinansiärer ska ha en bred representation inom forskningsområden av relevans för låg- och medelinkomstländer och ska säkerställa en kritisk vetenskaplig granskning där vetenskaplig höjd, genomförbarhet och nytänkande bedöms.

Biståndsverksamhet genom Riksgäldskontoret

Avser medel för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens investeringslån i främst låg- och medelinkomstländer enligt OECD/DAC:s klassificering.

3.7 Budgetförslag

3.7.1 1:1 Biståndsverksamhet

Tabell 3.5 Anslagsutveckling för 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

2011	Utfall	26 834 086	Anslags- sparande	1 117 000
2012	Anslag	27 545 470 ¹	Utgifts- prognos	28 295 700
2013	Förslag	28 772 979		
2014	Beräknat	30 671 317		
2015	Beräknat	32 760 440		
2016	Beräknat	34 683 965		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för internationellt bistånd. Medlen från anslaget får användas för att subventionera premier för garantier i enlighet med förordningen (2009:320) om finansiering av utvecklingslån och garantier för utvecklingsamarbete, för avgifter avseende statens garantier för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringss-låneordning och för viss verksamhet vid Sida Partnership forum i Härnösand. Inom ramen för den del av anslaget som Regeringskansliet beslutar om finns möjlighet att använda medel för temporär verksamhet inom avgränsade projekt. För den del som Svenska institutet disponerar beräknas 20 400 000 kronor användas till förvaltningskostnader. Förvaltningskostnader för Svenska institutet i Alexandria ingår under anslaget.

För den del som Kammarkollegiet disponerar avses 4 000 000 kronor användas till förvaltningskostnader för Swedpartnership.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 52 700 000 000 kronor 2014–2023.

Skälen för regeringens förslag: För att främja en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen behöver ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten kunna ingås. Nya åtaganden beräknas uppgå till drygt 25 miljarder kronor. Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är Regeringskansliet, Sida och Svenska institutet.

För den del som Regeringskansliet beslutar om beräknas nya åtaganden göras 2013 till ett belopp om ca 13,5 miljarder kronor, det är en ökning om ca 12 miljarder kronor jämfört med 2012. Framför allt rör det sig om 17:e påfyllnaden av den Internationella utvecklingsfonden i Världsbanken (IDA), 13:e påfyllnaden av Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF) och 6:e påfyllnaden av Globala miljöfaciliteten (GEF). Mellan 2014 och 2016 beräknas infriade åtaganden uppgå till drygt 5 miljarder kronor per år. Därefter kommer de successivt att minska till knappt 2 miljarder kronor 2023.

För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som Sida disponerar beräknas nya åtaganden göras 2013 till ett belopp om drygt 12 miljarder kronor. Åtagandena består av insatser som löper under flera år och som berör alla Sidas verksamheter. Nya verksamhetsmässiga förpliktelser och tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag t.o.m. 2022. År 2014 beräknas infriade åtaganden uppgå till ca 12 miljarder kronor, 2015 till ca 5 miljarder kronor. Mellan 2016 och 2022 beräknas infriade åtaganden uppgå till ca 2 miljarder kronor. De angivna beloppen är osäkra. Utfallet kan bl.a. komma att påverkas av att avtal sluts senare än beräknat samt att det i mottagarländerna inträffar oförutsedda händelser som inverkar på planerade beslut om projekt och program. Förändringar kan även inträffa på grund av att utbetalningar av redan beslutade insatser förskjuts över tiden.

För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som Svenska institutet disponerar beräknas nya åtaganden göras 2013 till ett belopp om ca 60 miljoner kronor. Åtagandena består framför allt av fleråriga stipendier. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 52 700 000 000 kronor 2014–2023.

Tabell 3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden för 1:1 Biståndsverksamhet

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–2023
Ingående åtaganden	47 087	45 402	43 473	-	-	-
Nya åtaganden	14 446	13 088	25 598	-	-	-
Infriade åtaganden	- 16 131	-15 017	-16 394	-18 548	-11 023	-23 107
Utestående åtaganden	45 402 ¹	43 473	52 677	-	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	51 630	44 535	52 700	-	-	-

¹ Utestående åtaganden för 2011 inkluderar åtaganden på 45 miljoner kronor för vilka bindande avtal/kontrakt saknas.

Garantigivning

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett statligt garantiåtagande avseende Sidas garantigivning. Denna innefattar såväl äldre system för bistånds- garantier och fristående garantier som garantier enligt det system som infördes 2009.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för ramanslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* ikläda staten betalnings- ansvar i form av statliga garantier som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 23 575 651 euro.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett statligt garantiåtagande om 23 575 651 euro som avser garantier för de lån som Europeiska investeringsbanken lämnar inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet, motsvarande ca 200 miljoner kronor.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för Nordiska investeringsbankens miljö- investeringslån som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 103 720 437 euro.

Skälen för regeringens förslag: De nordiska regeringarna beslutade 2002 att höja ramen för Nordiska investeringsbankens (NIB) miljöinvesteringsslån, som är en viktig del av det förstärkta miljösamarbetet inom Nordliga dimensionen, från 100 miljoner euro till 300 miljoner euro. Med anledning av denna höjning har riksdagen bemyndigat regeringen att under åren 2002–2012 ställa ut garantier för dessa lån.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett statligt garantiåtagande om högst 103 720 437 euro 2013 för NIB:s miljöinvesteringsslån, motsvarande ca 900 miljoner kronor.

Eventuella infrianden av garantier finansieras av Riksgäldskontorets garantireserv.

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) som innebär att Sverige under 2013–2020 till AfDB ska inbetala 20 059 000 kronor och bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till AfDB intill ett belopp av 971 040 000 Units of Account (UA).

Skälen för regeringens förslag: Afrikanska utvecklingsbanken beslutade i maj 2012 att uppta Sydsudan som medlem. I banken finns en övergripande regel att de afrikanska medlemsstaterna måste inneha 60 procent av aktierna i banken och de icke-regionala staterna, däribland Sverige de återstående 40 procenten. För att upprätthålla denna 60/40-viktning måste icke-regionala stater teckna ett visst antal aktier för att Sydsudans medlemskap ska kunna verkställas. Banken erbjuder därför enskilda icke-regionala medlemsstater att teckna en andel av de nya aktierna. I det fall att en eller fler av bankens icke-regionala medlemsstater inte avser att anta erbjudandet att teckna nya aktier kommer Sverige att få möjlighet att teckna fler nya aktier än vad som krävs för att bibehålla vår nuvarande andel om 1,54 av bankens aktiekapital.

Regeringen anser att det är angeläget att genom tecknande av nya aktier delta i kapitalhöjningen i AfDB föranledd av Sydsudans medlemskap. Regeringen vill stödja Sydsudans inlemmande i det internationella samfundet och därmed förbättra förutsättningarna för landets utveckling. Regeringen fäster vidare stor vikt vid AfDB, såsom uttryckt i deltagandet i bankens senaste ordinarie kapitalhöjning 2010. Den aktuella kapitalhöjningen är viktig för att AfDB ska fortsätta att långsiktigt kunna bidra till utveckling och fattigdomsbekämpning i Afrika. Genom att teckna dubbelt så många aktier som vår nuvarande andel stärker Sverige bankens finansiella bärkraft och ökar möjligheterna för Sverige att påverka bankens arbete. Sveriges aktieandel ökar därmed från 1,54 procent till 1,57 procent.

Kapitalhöjningen i AfDB innebär att Sveriges grundkapital i AfDB ökar från 936 640 000 UA till 971 040 000 UA. Ökningen finansieras med garantier till 94 procent och inbetalningar av kapital till 6 procent. Sverige ska därmed öka garantiåtagandet gentemot banken från ca 880 miljoner UA till 910 miljoner UA samt under åren 2013–2020 till AfDB inbetala 2 064 000 UA utöver redan ingångna åtaganden. I svenska kronor innebär detta att Sveriges garantiåtagande gentemot banken beräknas öka från ca 10,1 miljarder kronor till drygt 10,4 miljarder kronor samt att Sverige under åren 2013–2020 till AfDB beräknas inbetala drygt 20 miljoner kronor. Kontoenheten (UA), AfDB:s interna valuta motsvarar IMF:s särskilda dragningsrätter

(SDR). Aktuell prognos för SDR 2013 har använts för beräkning till svenska kronor. Den del av kapitalet som ska betalas belastar anslag 1:1 *Biståndsverksamhet*.

Kapitaltillskott till Swedfund International AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 besluta om kapitaltillskott till det statligt ägda bolaget Swedfund International AB på högst 400 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utg.omr. 7, avsnitt 3.7) aviserade regeringen ett kapitaltillskott till Swedfund International AB (Swedfund) om minst 1 200 miljoner kronor under perioden 2012–2014, varav 400 miljoner kronor under 2012. Förslaget till kapitaltillskott för 2012 godkändes av riksdagen vid behandlingen av budgetförslagen (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:UU2, rskr 2011/12:83).

Som framgår av budgetpropositionen för 2012 syftar förslaget om ett treårigt kapitaltillskott till att ytterligare stärka Swedfunds bidrag till global utveckling och det internationella utvecklings-samarbetets mål. Enligt regeringens mening är bolaget ett effektivt verktyg för att främja framväxten av bärkraftiga företag som vid sidan av att skapa sysselsättning, också bidrar till en breddad skattebas, kompetensbyggande och utveckling av lokala marknader.

Samtidigt är Swedfunds verksamhetsfält – näringsliv och utveckling i de fattigaste länderna – komplext och präglas av såväl affärsmässiga risker som svåra avvägningar utifrån de utmaningar som länderna står inför. Regeringen har därför sedan tillträdet 2006 fortlöpande förstärkt styrningen av bolaget för att tydliggöra dess roll, uppdrag och åtaganden.

Vid Swedfunds årsstämma 2012 gjordes ytterligare förstärkningar av styrningen av bolaget genom beslut om en ny ägaranvisning. I den nya ägaranvisningen förtydligas bl.a. det biståndspolitiska uppdraget genom ytterligare fokus på de fattigaste och mest utsatta länderna och tydligare krav anges vad gäller transparens och att verksamheten ska bedrivas enligt principen om obundet bistånd. Därutöver anges

att bolaget ska tillse att verksamheten sker i enlighet med internationella normer och principer. Vidare anges nya riktlinjer för investeringar via tredje land till följd av den översyn som genomförts med anledning av Swedfunds restriktion mot att göra vissa fondinvesteringar.

När det gäller landkretsen har bolaget tidigare haft möjlighet att investera i Ryssland för medel som bolaget erhållit utanför biståndsbudgeten (ca 535 miljoner kronor av totalt kapitaltillskott om ca 2 539 miljoner kronor). Cirka 80 miljoner kronor avser i dag pågående investeringar i Ryssland. Från och med bolagsstämman 2012 har Ryssland utgått från Swedfunds landkrets i syfte att förstärka bolagets fattigdomsfokus. Som framgår av bolagsordningen kan dock pågående eller till styrelsen anmälda åtaganden fullföljas.

När det gäller krav på transparens anges sedan tidigare att Swedfund ska medverka i genomförandet av regeringens transparensgaranti i biståndet. I den nya ägaranvisningen har därtill förtydligats att Swedfund ska rapportera sin verksamhet till bl.a. International Aid Transparency Initiative (IATI) och informationstjänsten openaid.se.

När det gäller Swedfunds tidigare fondrestriktion har en översyn genomförts inom Regeringskansliet. Översynen har bl.a. bidragit till nya riktlinjer i Swedfunds ägaranvisning vad gäller investeringar via tredje land samt krav på att bolaget ska tillse att verksamheten sker inom sunda och tydliga bolagsstrukturer som inte bidrar till bl.a. skatteundragande. En liknande anvisning gäller även för Sida. Därmed är det återigen möjligt för Swedfund att göra fondinvesteringar via tredje land under förutsättning att ägaranvisningens krav uppfylls. Fondinvesteringar kan utgöra ett värdefullt bidrag till utveckling, inte minst genom geografisk närhet till verksamhetslandet.

Swedfund har de senaste åren löpande utvecklat sin verksamhet, t.ex. vad gäller strategisk inriktning, investeringsprocess och resultatredovisning. En extern översyn av investeringsprocessen har genomförts och bolaget håller nu på att ta om hand de rekommendationer som lämnats. Bland annat pågår ett arbete med att utveckla bolagets insatser och uppföljning av ansvarsfullt företagande i investeringarna (Environmental, Social and Governance, ESG). Sedan 2009

redovisas verksamhetens resultat även i bolagets hållbarhetsredovisning.

För närvarande består Swedfunds portfölj av 44 procent direkta aktieinvesteringar i företag, 34 procent lån till företag och 22 procent aktieinvesteringar i fonder som i sin tur investerar i företag. Nästan 40 procent av portföljen avser investeringar i de minst utvecklade länderna, 15 procent avser andra låginkomstländer, 30 procent avser lägre medelinkomstländer och 8 procent avser övre medelinkomstländer enligt OECD/DAC:s definition. Återstående 7 procent avser tidigare ingångna investeringsåtaganden i s.k. icke DAC-länder, t.ex. Ryssland och Baltikum, som tidigare ingått i Swedfunds landkrets. Nästan 50 procent av investeringarna finns i Afrika.

Under 2011 gjorde Swedfund investeringar i totalt 7 nya verksamheter. Utbetalt belopp uppgick till 343 miljoner kronor under 2011. Vid årsskiftet 2011/12 uppgick bolagets investeringsportfölj inklusive kontrakterade investeringar till ca 2 631 miljoner kronor.

Det är regeringens mening att Swedfunds verksamhet utgör ett viktigt bidrag till ekonomisk tillväxt i låg- och medelinkomstländer och till att lyfta människor ur fattigdom. Regeringen har i budgetpropositionen för 2012 redogjort för den övergripande inriktningen för Swedfunds verksamhet. Bolaget bör alltjämt prioritera investeringar i de fattigaste och mest utsatta länderna, inklusive postkonfliktländer, med insikt om de särskilda utmaningar som följer av en sådan inriktning. Afrika är en prioriterad kontinent och fokus ska vara att bidra till ett starkt, växande och inkluderande privat näringsliv för en hållbar fattigdomsminskning. Små och medelstora företag (SME) är en viktig drivkraft för utveckling och hör därför till bolagets målgrupp.

Sedan 1979 har bolaget fått totalt 2 539 miljoner kronor i kapitaltillskott, med justering för utdelningar till staten (148 miljoner kronor). Under 2012 utbetalas ytterligare 400 miljoner kronor i enlighet med riksdagens godkännande. Vid årsskiftet 2011/12 uppgick bolagets eget kapital till 2 966 miljoner kronor, varav 427 miljoner kronor utgjorde den ackumulerade vinsten. Mot bakgrund av att försäljningsintäkterna av tidigare investeringar kan återanvändas, har Swedfund sedan starten 1979 kunnat bedriva verksamhet för totalt ca 5

miljarder kronor. Administrationskostnaderna uppgick till ca 2,5 procent av förvaltad kapital 2011.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2012 redogjort för behovet av att Swedfunds verksamhet uppnår en större volym för att bolaget ska kunna fylla sin roll som utvecklingsaktör samt vara långsiktigt uthållig. Med en större portfölj och en bredare riskspridning, förstärks Swedfunds förutsättningar att verka i särskilt utsatta länder med högre risk och genom direkta aktieinvesteringar i SME:s. De närmaste åren förväntas Swedfunds möjligheter till avyttringar av pågående investeringar vara begränsade, framför allt på grund av att de investeringar som möjliggjorts genom de senaste årens kapitaltillskott befinner sig i en tillväxtfas och därför ännu inte kan avyttras.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår därför regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott till Swedfund om 400 miljoner kronor.

För att Swedfund ska kunna planera sin verksamhet på ett strategiskt och hållbart sätt krävs en förutsägbarhet vad gäller de resurser Swedfund långsiktigt förväntas disponera. Som framgår av budgetpropositionen för 2012 avser regeringen därför att återkomma till riksdagen även i budgetpropositionen för 2014 med förslag om ytterligare kapitaltillskott till Swedfund om minst 400 miljoner kronor.

Givet förslaget till kapitaltillskott om sammanlagt minst 1 200 miljoner kronor under treårsperioden 2012–2014 beräknas Swedfunds uthålliga investeringsvolym uppgå till ca 575 miljoner kronor per år.

Regeringens överväganden

För 2013 föreslår regeringen att anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* anvisas 28 772 979 000 kronor, vilket är en ökning med 1 227 509 000 kronor jämfört med anslagna medel för 2012 (inklusive tilläggsbudgetar till statens budget 2012).

För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 30 671 317 000 kronor, 32 760 440 000 kronor respektive 34 683 965 000 kronor.

Regeringen föreslår att bemyndiganderamen för 2013 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgår till 52 700 000 000 kronor.

Regeringen bedömer att viss verksamhet som belastar biståndsverksamheten är av sådan karaktär att den bör föras över till Regeringskansliet. Med anledning av detta föreslår regeringen att anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* minskas med 1 700 000 kronor samtidigt som det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse upptagna anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ökas med motsvarande belopp. Dessutom tillförs anslaget 1 002 000 kronor för kostnader som inte kan definieras som bistånd enligt OECD/DAC:s klassificering avseende garantiavgifter för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån.

Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	27 869 770	27 869 770	27 869 770	27 869 770
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	40 674	64 160	64 569	65 069
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar	2 357 000	4 371 000	6 500 000	8 504 000
Volymer	-66 000	-66 000	-66 000	-66 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	-1 428 465	-1 567 613	-1 607 899	-1 688 874
Förslag/beräknat anslag	28 772 979	30 671 317	32 760 440	34 683 965

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

3.7.2 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 3.8 Anslagsutveckling för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utslag	Belopp
2011	Utfall	923 754	Anslags-sparande	13 379
2012	Anslag	936 080 ¹	Utgifts-prognos	925 412
2013	Förslag	971 629		
2014	Beräknat	990 025 ²		
2015	Beräknat	1 007 057 ³		
2016	Beräknat	1 027 968 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 971 007 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 971 006 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 971 007 tkr i 2013 års prisnivå.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) är, enligt förordningen SFS 2010:1080 med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, en myndighet med ansvar för att hantera bidrag eller annan finansiering till stöd för insatser som kostnadseffektivt bidrar till att uppfylla målen för det internationella utvecklingssamarbetet, inklusive det humanitära biståndet, och reformsamarbetet i Östeuropa, som en del i genomförandet av Sveriges politik för global utveckling.

Regeringens överväganden

Sida har en central roll i genomförandet av Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Sida har under 2012 fortsatt det viktiga förändrings- och omställningsarbetet inom myndigheten. Regeringen bedömer att myndigheten härigenom fortsatt att utveckla förutsättningarna för en effektiv insatshantering och ett kompetent genomförande av den svenska biståndspolitiken. Efter drygt två år av ekonomiskt underskott kan regeringen konstatera att Sida vid ingången av 2012 åter har ett förvaltningsanslag i balans. Omställnings- och förändringsarbetet på myndigheten har bidragit till detta. Samtidigt med denna positiva utveckling noteras kvarvarande utmaningar i arbetet med att komma tillrätta med brister avseende intern styrning och kontroll inom myndigheten. Bristerna rör bl.a. Sidas insatshantering och användning av revision som

kontrollmetod, riskanalyser, kontrollåtgärder, uppföljning samt dokumentation. Flera av bristerna i den interna styrningen och kontrollen har också noterats i tidigare årliga genomgångar som Riksrevisionen gjort. Regeringen ser allvarligt på de iakttagna bristerna och är mycket angelägen om att de beslut, system och rutiner som myndigheten etablerat för att komma tillrätta med bristerna får genomslag. Regeringen kommer att noga följa Sidas arbete med att komma tillrätta med de brister som föreligger.

Regeringen bedömer att anslag 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* bör ökas med 8 000 000 kronor för att säkerställa myndighetens kapacitet att hantera ökningen av biståndsanslaget, samt för att stärka Sidas arbete med kvalitetssäkring och förmåga att genomföra fortsatta åtgärder inom intern styrning och kontroll.

Transparens och tillgång till information är en prioriterad fråga i strävan mot ett effektivt utvecklingssamarbete. I mars 2011 fick Sida i uppdrag av regeringen att bl.a. samordna genomförandet av transparensgarantin samt att från och med den 1 juli 2011 ansvara för och utveckla informationstjänsten *openaid.se*. Utvecklingsarbetet har finansierats från anslag 1:1 *Biståndsverksamhet*, anslagsposten 2 Informations- och kommunikationsverksamhet. I genomförandet av uppdraget etableras nu varaktiga förvaltningskostnader som bör finansieras över förvaltningsanslaget. Regeringen föreslår därför att anslag 1:1 *Biståndsverksamhet* minskas med 2 000 000 kronor och anslag 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* ökas med motsvarande belopp.

Vidare ökas anslaget 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* med 9 431 000 kronor på grund av valutakursjustering.

För 2013 föreslår regeringen att anslaget 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* anvisas 971 629 000 kronor, varav 5 000 000 kronor ej är klassificerat som utvecklingsbistånd enligt OECD/DAC:s definition. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 990 025 000 kronor, 1 007 057 000 kronor respektive 1 027 968 000 kronor.

Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	945 780	945 780	945 780	945 780
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 284	24 931	41 631	62 134
Beslut	19 431	19 812	20 152	20 571
<i>Överföring till/från andra anslag</i>				
Övrigt	134	-497	-506	-516
Förslag/beräknat anslag	971 629	990 025	1 007 057	1 027 968

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

3.7.3 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tabell 3.10 Anslagsutveckling för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor				
2011	Utfall	15 522	Anslags-sparande	-353
2012	Anslag	15 506 ¹	Utgifts-prognos	14 769
2013	Förslag	14 156		
2014	Beräknat	14 378 ²		
2015	Beräknat	14 610 ³		
2016	Beräknat	14 896 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 14 134 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 14 135 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 14 134 tkr i 2013 års prisnivå.

Nordiska Afrikainstitutet (NAI) är, enligt förordningen (2007:1222) med instruktion för Nordiska Afrikainstitutet, ett nordiskt centrum vars uppgift är att främja och driva vetenskaplig forskning om Afrika, främja samarbete mellan nordiska och afrikanska forskare, vara ett dokumentationscentrum för forskning och studier om Afrika samt informera om sådan forskning. Arbete utförs inom tre verksamhetsområden: forskning, kommunikation och bibliotek.

Regeringens överväganden

Statskontoret har fått i uppdrag att göra en översyn av myndighetens roll och funktion som svensk myndighet (UF/2012/40430/UD/AF). Statskontoret ska pröva om verksamheten ska ha en annan organisationsform, styrning och ledning. I översynen ingår en vetenskaplig kvalitetsgranskning av Nordiska Afrika-institutets forskning som görs på uppdrag av de nordiska samarbetsländerna.

För 2013 föreslår regeringen att anslaget 1:3 *Nordiska Afrikainstitutet* anvisas 14 156 000 kronor. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 14 378 000 kronor, 14 610 000 kronor respektive 14 896 000 kronor.

Tabell 3.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	15 506	15 506	15 506	15 506
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	150	420	677	994
Beslut	-1 500	-1 526	-1 550	-1 581
<i>Överföring till/från andra anslag</i>				
Övrigt		-22	-22	-23
Förslag/beräknat anslag	14 156	14 378	14 610	14 896

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

3.7.4 1:4 Folke Bernadotteakademien

Tabell 3.12 Anslagsutveckling för 1:4 Folke Bernadotteakademien

Tusental kronor				
2011	Utfall	53 282	Anslags-sparande	2 393
2012	Anslag	58 218 ¹	Utgifts-prognos	56 743
2013	Förslag	62 567		
2014	Beräknat	63 801 ²		
2015	Beräknat	64 937 ³		
2016	Beräknat	66 323 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 62 486 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 62 486 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 62 485 tkr i 2013 års prisnivå.

Folke Bernadotteakademin (FBA) är, enligt förordningen (2007:1218) med instruktion för Folke Bernadotteakademin, en central myndighet för att stärka den svenska och internationella förmågan inom området konflikt- och krishantering, med särskild inriktning på fredsinsatser.

Regeringens överväganden

Folke Bernadotteakademin har under 2012 bedrivit ett värdefullt arbete på en rad områden, bl.a. skickat ut specialistkompetens till civila krishanteringsinsatser, bedrivit utbildning i såväl svensk som internationell kontext och bidragit till metod- och policyutveckling inom fredsfrämjande. Regeringen delar dock Statskontorets uppfattning att det i flera fall är svårt att mäta myndighetens resultat. Regeringen arbetar med att förtydliga sitt uppdrag till myndigheten och det kommer att åligga myndigheten själv att bryta ner de övergripande målen till mätbara deluppgifter. Det sedan 2008 från Sida delvis övertagna ansvaret för personalförsörjning till internationella civila freds- och säkerhetsfrämjande insatser har utvecklats och är fullt etablerat i myndighetens övriga verksamhet. FBA har även fortsatt att utveckla och konsolidera övriga instrument och verktyg inom det civila området såsom bl.a. fredsbyggande, civil-militär samverkan, säkerhetssektorreform (SSR), avväpning, demobilisering och återanpassning av f.d. kombattanter (DDR), rättsstatsuppbyggnad, konflikthantering och konfliktförebyggande. FBA har fortsatt att tillhandahålla utbildningar, övningar och forskningsrelaterade projekt av god internationell standard. Regeringen ser för närvarande över styrningen av FBA inom ramen för regeringens arbete med att förbättra och effektivisera styrningen av den samlade biståndsverksamheten. Regeringens målsättning är att myndighetens verksamhet ska konsolideras. Personalförsörjningsuppdraget har till stor del finansierats med bidrag. Med anledning av att regeringen flyttar finansieringen av detta uppdrag till anslagspost som disponeras av myndigheten föreslår regeringen att anslaget 1:4 *Folke Bernadotteakademin* ökas med 4 000 000 kronor för att täcka förvaltningskostnader som är förknippade med denna verksamhet. Personalförsörjningsområdet är

fortsatt det uppdrag som myndigheten främst utökat sin verksamhet inom. Det har skett mot bakgrund av ökad efterfrågan på svensk civil personal till internationella insatser. Regeringen bedömer att FBA är i behov av den föreslagna höjningen av förvaltningsanslaget för att även efter förändringen av finansieringsstruktur säkerställa fortsatt god administration av utsända före, under och efter stationering utomlands. För 2013 föreslår regeringen att anslaget 1:4 *Folke Bernadotteakademin* anvisas 62 567 000 kronor. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 63 801 000 kronor, 64 937 000 kronor respektive 66 323 000 kronor.

Tabell 3.13 Härlledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:4 Folke Bernadotteakademin

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	58 218	58 218	58 218	58 218
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	349	1 581	2 646	3 945
Beslut	4 000	4 084	4 157	4 246
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		-82	-83	-85
Förslag/beräknat anslag	62 567	63 801	64 937	66 323

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

3.7.5 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 3.14 Anslagsutveckling för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

2011	Utfall	40 317	Anslags- sparande	883
2012	Anslag	40 000 ¹	Utgifts- prognos	40 883
2013	Förslag	40 000		
2014	Beräknat	40 000		
2015	Beräknat	40 000		
2016	Beräknat	40 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen ska Riksrevisionen bedriva internationellt utvecklingssamarbete i enlighet med vad riksdagen beslutat. Under anslaget anvisas medel för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används i överensstämmelse med OECD/DAC:s definition av bistånd och inom ramen för målen för svensk biståndspolitik. Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete utgör sedan 2009 en egen verksamhetsgren. Verksamheten redovisas under avsnittet Riksrevisionen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Riksrevisionen har vidare publicerat en uppföljningsrapport som beskriver inriktningen, resultat och effekter av myndighetens internationella utvecklingssamarbete.

Tabell 3.15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Ingående åtaganden	23 097	13 757	20 270	-	-	-
Nya åtaganden	9 641	17 452	10 573	-	-	-
Infriade åtaganden	-18 981	-10 939	-8 843	-10 663	-9 163	-2 174
Utestående åtaganden	13 757	20 270	22 000	-	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	28 000	30 000	22 000	-	-	-

Riksrevisionens överväganden

Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete utgör en viktig del av Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Målet är att inom ramen för svensk biståndspolitik stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva offentlig revision, stärka parlamentens kontrollmakt och bidra till uppbyggnaden av god förvaltning och korruptionsbekämpning i samarbetsländer. Huvudinriktningen bör vara långsiktigt institutionellt samarbete. Utvecklingssamarbetet initieras, planeras och genomförs i direkt samverkan med samarbetslandets nationella revisionsmyndighet.

Det internationella samarbetet har under året kännetecknats av en hög aktivitetsnivå. Arbetet med att förnya projektportföljen, till följd av att vissa projekt fullföljts och avslutas, har resulterat i tre nya samarbeten med revisionsmyndigheterna i Kambodja, Kenya och Kosovo. Vidare har utvecklingssamarbetet med Bosnien och Hercegovina, Georgien, Tanzania (fastlandet) och den regionala organisationen African Organisation of English-speaking Supreme Audit Institutions (AFROSAI-E) fortsatt i huvudsak som planerat och uppfyllt målen enligt de årliga aktivitetsplanerna.

År 2011 motsvarade verksamhetsvolymen något mer än 100 procent av anvisat anslag.

Riksrevisionen bedömer att verksamheten fortsatt bör bedrivas på en nominellt oförändrad nivå. Riksrevisionen bedömer således att en anslagstilldelning om 40 000 000 kronor för 2013 och de kommande åren är en lämplig nivå för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete*.

De samarbetsavtal om internationellt utvecklingssamarbete som Riksrevisionen ingår förutsätter fleråriga åtaganden. Riksrevisionen bedömer således att Riksrevisionen behöver göra åtaganden inom ramen för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* som medför behov av anslagsmedel efter budgetåret 2013. Riksrevisionen beräknar att myndigheten under 2013 kommer att ingå fleråriga avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 22 000 000 kronor under 2014–2016.

Revisionens iakttagelser

Finansutskottet har uppdragit åt en revisionsbyrå att utföra extern revision av Riksrevisionen. Revisionen har i sin revisionsberättelse bedömt Riksrevisionens årsredovisning som i allt väsentligt rättvisande.

Tabell 3.16 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	40 000	40 000	40 000	40 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	40 000	40 000	40 000	40 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Riksrevisionen föreslår att anslag 1:5 Riksrevisionen: *Internationellt utvecklingssamarbete* för budgetåret 2013 ska anvisas med 40 000 000 kronor. Även för 2014, 2015 och 2016 bör anslaget beräknas till 40 000 000 kronor.

Riksrevisionen förslår att riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2013 för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 22 000 000 kronor under 2014–2016.

3.7.6 1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 3.17 Anslagsutveckling för 1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor			
2011	Utfall	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos 0
2013	Förslag	23 021	
2014	Beräknat	0 ²	
2015	Beräknat	0 ³	
2016	Beräknat	0 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 0 tkr i 2013 års prishnivå.

³ Motsvarar 0 tkr i 2013 års prishnivå.

⁴ Motsvarar 0 tkr i 2013 års prishnivå.

Anslaget ska användas för att finansiera kostnader för avveckling av Institutet för

utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (SADEV).

Regeringens överväganden

Regeringen anser, mot den bakgrund som anges i avsnitt 3.5.6, att SADEV ska avvecklas den 31 december 2012. En särskild utredare kommer att få i uppdrag att ansvara för avvecklingen fr.o.m. den 1 januari 2013.

Regeringen föreslår för 2013 att anslaget 1:6 *Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete* anvisas 23 021 000 kronor.

Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:6 Avveckling av Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0	0
Beslut	23 021	0	0	0
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	23 021	0	0	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

4 Reformsamarbete i Östeuropa

4.1 Omfattning

Reformsamarbete i Östeuropa består av ett anslag och omfattar utvecklingssamarbete genom Sida, Svenska institutet, Strålsäkerhets-

myndigheten, Folke Bernadotteakademin samt Regeringskansliet. Verksamheten finansieras från biståndsramen och bedrivs i Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom område Reformsamarbete i Östeuropa

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	1 309	1 307	1 324	1 307	1 307	1 307	1 307
Summa Reformsamarbete i Östeuropa	1 309	1 307	1 324	1 307	1 307	1 307	1 307

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

4.3 Mål

Målen för Reformsamarbete i Östeuropa är: Stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska unionen och dess värdegrunder.

4.4 Resultatredovisning

Regeringen lämnade den 28 juni i år en skrivelse till riksdagen om biståndets resultat – tema demokrati och mänskliga rättigheter (skr. 2011/2012:164). För en sammanfattning se kapitel 3 Internationellt utvecklingssamarbete.

4.5 Politikens inriktning

4.5.1 Omvärlden

Osäkerheten i den globala ekonomin och inom eurozonen påverkar i hög grad samarbetsländerna i Östeuropa och på Västra Balkan. Dessa länder drabbades hårt av den finansiella och ekonomiska krisen 2009 och återhämtningen har överlag varit långsam. Innan krisen i eurozonen förvärrades under 2011 såg tillväxtpotentialerna överlag uppmuntrande ut. I dagsläget är situationen mer osäker.

EU-närmandet är den starkaste drivkraften för reformer i samarbetsländerna, såväl i Östeuropa som på Västra Balkan och i Turkiet. Anpassningen till EU:s regelverk och kraven på att uppfylla de politiska och ekonomiska s.k. Köpenhamnskriterierna innebär omfattande krav på reformer i samarbetsländerna inom en lång rad samarbetsområden. Förhandlingarna om associerings- och frihandelsavtal med EU ställer höga krav på ländernas förmåga att effektivisera, reformera och implementera nationella regelverk. Kapaciteten i statsförvaltningen behöver fortsatt stärkas för att understödja detta. För länderna i Östeuropa har tillskapandet av Östliga partnerskapet 2009 inneburit ökat fokus från EU:s sida på dessa länders EU-närmande, både i ett bilateralt och multilateralt perspektiv. Det nya partnerskapet skapar bl.a. ett tydligare ramverk och incitament för länderna att närma sig EU på olika områden. För länderna på Västra Balkan samt för Turkiet finns ett konkret medlemskapsperspektiv och en tydlig EU-process (Stabiliserings- och associeringsavtal och medlemskapsförhandlingar).

Situationen för demokrati och mänskliga rättigheter uppvisar allvarliga brister i Vitryssland och har försämrats i Ukraina. På Västra Balkan finns brister inom rättsstaten. Utvecklingen inom press- och mediefrihet har i vissa länder varit negativ. Fortsatt finns brister när det gäller diskriminering mot religiösa och etniska minoriteter (bl.a. romer). Situationen för HBT-personer i Östeuropa och på Västra Balkan är överlag svår. Situationen är också problematisk vad gäller jämställdhet och våld i nära relationer.

En tydligare biståndspolitisk inriktning

Regeringens sedan 2007 gällande tematiska prioriteringar i utvecklingsarbetet (demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat, jämställdhet och kvinnors roll i utveckling) är fortsatt högst relevanta för inriktningen av det svenska stödet till samarbetsländerna i Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet.

Samarbetet har ett tydligt reformperspektiv och inriktas på att stödja ett närmande till EU:s grundläggande värden, principer och normer. Stödet omfattar både policyfrågor och kapacitetsutveckling. Sveriges insatser fokuserar på att stärka ett livskraftigt och pluralistiskt samhälle, vilket är en förutsättning för en fortsatt demokratisk utveckling. Inriktningen skapar också större möjligheter för tydligare ansvarsutkrävande och politisk delaktighet, vilket är särskilt angeläget i de fall där den demokratiska utvecklingen riskerar att försämrats. Sverige är en av de största givarna till länderna i regionen och har därmed goda förutsättningar att fortsatt bidra till denna utveckling. Aktiv samordning med EU:s bistånd, grannskapsstödet (ENPI) och förmedlemskapsstödet (IPA) är centralt för att få genomslag samt främja effektivitet och resultat.

Som exempel på planerat stöd kan nämnas utökad finansiering till Ukraina i syfte att på olika sätt stärka det civila samhället, bl.a. genom att främja pluralism, yttrandefrihet och jämställdhet. En halvtidsöversyn av samarbetet med Ukraina påbörjades våren 2012. Med anledning av bl.a. översynen ser regeringen delvis över inriktningen av Sveriges bistånd till Ukraina. I biståndet till Vitryssland finns ett tydligt fokus på att öka medvetenheten om och respekten för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta sker bl.a. genom stöd till olika oberoende aktörer. Det svenska biståndsenget är fortsatt starkt för Vitryssland. Samarbetet med Georgien syftar bl.a. till att öka förutsättningarna för fria och rättvisa val och till att förbättra situationen för landets internflyktingar. Situationen för HBT-personer i Östeuropa och på Västra Balkan är överlag svår och kommer framöver att ges ökad prioritet.

Samarbetet med Moldavien inriktar sig på administrativa reformer samt reformstöd på regional och lokal nivå, liksom till att stärka det

civila samhällets oberoende. Särskild uppmärksamhet ska ägnas utvecklingen i Transnistrien och stöd ges till att främja integrationen mellan Transnistrien och övriga delar av Moldavien. Både Georgien och Moldavien har påbörjat förhandlingar om fördjupade frihandelsområden (DCFTA) med EU. Stöd från Sverige till marknadsutveckling kommer att ges prioritet.

Även på Västra Balkan prioriterar Sverige förvaltningsreformer. Insatserna syftar till att stärka och effektivisera central och lokal förvaltning, bl.a. genom insatser på lantmäteri- och statistikområdet. Insatser för stärkt medie- och yttrandefrihet och integration av minoriteter, däribland romer, pågår redan, men kommer att kräva ytterligare uppmärksamhet framöver. Detta arbete kommer bl.a. att bli aktuellt inom ramen för den kommande strategin för Västra Balkan. En annan tydlig prioritering är att stärka ett livskraftigt, pluralistiskt, mångfacetterat och ekonomiskt oberoende civilt samhälle. Det svenska stödet kanaliseras i regel genom svenska civilsamhällesorganisationer. En viktig utmaning är att motverka de civila organisationernas beroende av extern finansiering.

Fokus för samarbetet på Västra Balkan ligger också på rättsstatsreformer, i syfte att bl.a. bidra till ett opartiskt, transparent och effektivt rättsväsende. Bristande rättssäkerhet, korruption och omfattande organiserad brottslighet utgör, enligt EU-kommissionens framstegsrapporter, tydliga utmaningar för Balkanländernas EU-närmande. Som exempel kan nämnas svenskt stöd i Bosnien-Hercegovina och Serbien till it-baserade ärendehanteringssystem i domstolar och i ministerier. Denna typ av stöd ger effekter på arbetsförhållanden och rutiner, som i besvärliga politiska miljöer utgör ett sätt att främja policyreformer. I Serbien stöder Sverige även inrikesministeriets reformer av säkerhetssektorn inom polisväsendet och i Albanien planeras finansiering till en närpolisreform.

Jämställdhet är ett område där framstegen i samarbetsländerna överlag ännu är begränsade och kvinnors möjligheter till deltagande i samhällsutvecklingen därmed är relativt små. Sverige har en komparativ fördel i form av kunnande och trovärdighet på jämställdhetsområdet. Jämställdhet och kvinnors roll i utveckling återspeglas i dialogen med flera av

samarbetsländerna och ges prioritet vid utformning av insatserna. Framsteg sker också, om än gradvis. Det är viktigt att detta stöd ges fortsatt hög prioritet, då våld mot kvinnor är ett högst påtagligt och utbrett problem i regionen. Bekämpande av könsrelaterat våld ges tyvärr alltför låg politisk prioritet av samarbetsländerna, vilket även gäller hanteringen inom rättsväsendet. En av förklaringarna är att våld mot kvinnor ses som en privat angelägenhet, vilket bl.a. får till följd att det endast ges ett begränsat politiskt utrymme och små ekonomiska resurser. Sverige kommer fortsatt att bidra till att föra upp dessa frågor på den politiska dagordningen i samarbetsländerna och i än högre grad stödja initiativ för att bl.a. bekämpa våld mot kvinnor.

Som exempel på insatser inom jämställdhetsområdet kan nämnas ett planerat program i Georgien, under perioden 2011-2013, mellan Sverige, Georgien samt de tre FN-organisationerna UNDP, UN Women och UNFPA. Programmet inriktas på att stärka efterlevnaden av Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW). Jämställdhetsinsatser i Albanien omfattar insatser för att öka kvinnors deltagande i politik och förvaltning, bl.a. genom att stödja kvinnoorganisationer. I Serbien har Sverige åtagit sig att leda givarnas arbete för bättre jämställdhet. EU-delegationen visar ökat intresse för att stödja jämställdhetsinsatser, vilket ökar möjligheterna till resultat. Vad gäller MDG 5 (förbättra mödrhälsan), lämnas visst stöd för att förbättra mödrhälsan inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Avseende MDG 6 (bekämpa hiv och aids, malaria och andra sjukdomar) stöder Sverige insatser inom hiv och aids-området, både i Ukraina samt regionalt.

Det direkta stödet till ökad sysselsättning är begränsat, men stöd till privatsektorutveckling förekommer, t.ex. i biståndet till Vitryssland och genom den multilaterala s.k. ETC-fonden, som förvaltas av Europeiska utvecklingsbanken (EBRD), se nedan. De reformer som genomförs inom sektorn marknadsutveckling, t.ex. i Georgien och Moldavien, inriktas på att stärka ländernas exportmöjligheter, vilket i sin tur syftar till att främja ekonomisk tillväxt och öka utbudet av arbete.

Multilateral samverkan

Samarbete med och finansiering via internationella finansiella institutioner som Europeiska utvecklingsbanken (EBRD), Europeiska investeringsbanken (EIB), Nordiska investeringsbanken (NIB) och Nordiska miljöfinansieringsbolaget (NEFCO) avses fortsätta och möjligen även breddas ytterligare. Detta samarbete gäller både s.k. multifonder och bilaterala stöd. Till den första kategorin räknas Energieffektiviserings- och miljöpartnerskapet för Östeuropa (E5P), samt Early Transition Countries Fund (ETC-fonden), vilka båda förvaltas av EBRD. Genom E5P finansieras energieffektiviserings- och klimatinsatser, initialt i Ukraina. Ett arbete pågår för att bredda E5P:s geografiska verksamhetsområde till att omfatta även Moldavien, Georgien, Armenien och Azerbajdzjan. Det svenska initiativet E5P har visat sig erbjuda goda möjligheter till samordning mellan givare och de internationella finansiella institutionerna (IFI) samt för diskussion om reformer vad gäller tariffsättning m.m., som i dag hindrar en effektiv energianvändning i det hittillsvarande enda samarbetslandet, Ukraina. I dagsläget finns tolv givare till E5P. Svenskt stöd till eventuella nya verksamhetsländer inom E5P kan bli aktuellt framöver.

ETC-fonden finansierar kommunal infrastruktur, främst olika miljöprojekt, samt ger stöd till privatsektorutveckling i Södra Kaukasien samt i vissa delar av Centralasien. Sverige innehar ordförandeskapet i fonden under 2013. Finansiering förutses fortsätta även kommande år.

Finansieringen till EIB:s Eastern Partnership Technical Assistance Trust Fund (EPTATF) har möjliggjort för banken att öka projektförberedande insatser och tekniska stöd vilket kommer att bidra till att banken kan öka utlåningen till projekt i Östeuropa. EIB upprättade 2009 en ny lånefacilitet för det östra grannskapet, Eastern Partners Facility (EPF). Sverige kommer fortsatt att bidra till bankens policyutveckling inom detta område.

Sverige stöder även Western Balkans Investment Framework (WBIF), vilket är ett gemensamt initiativ av EU-kommissionen, EIB, Europarådets utvecklingsbank (CEB) och EBRD. Fokus ligger på olika infrastrukturprojekt, samtidigt som WBIF efterhand har

breddat finansieringen till att även omfatta sociala sektorer, forskningssamarbete och privatsektorutveckling. WBIF bygger på Västra Balkanfonden, vilken administrerades av EBRD. WBIF finansierar insatser i Bosnien-Hercegovina, Serbien, Montenegro, Makedonien, Kosovo och Albanien. Fortsatt stöd till WBIF, eller till annat samarbete som tydligt främjar regional integration, kan bli aktuellt.

Tydligare resultatförväntningar och ökad transparens

Under kapitel 3 redogörs för regeringens fortsatta arbete med att stärka resultatagendan inom biståndet. Vikten av att fortsätta arbetet med att aktivt offentliggöra biståndsinformation lyfts också fram (se avsnitt 3.5.4 och 3.5.5).

4.5.2 Prioriteringar i 2013 års budget

Sveriges reformsamarbete i Östeuropa är nära kopplat till EU:s övergripande politik för Östeuropa, vilket tar sig uttryck i det Östliga partnerskapet. En ökad regional ansats för en del av Sveriges biståndsinsatser i öst är en naturlig och rationell utveckling av samarbetet. Inom ramen för en ökad regional ansats kommer stödet till genomförandet av det Östliga partnerskapet att vara ett naturligt och framträdande inslag. Vad gäller Västra Balkan är en ökad regional integration central för att möjliggöra ländernas framtida EU-medlemskap, men även för att bl.a. främja regional ekonomisk tillväxt.

Framtagandet av nya strategier för Östeuropa och Västra Balkan, med en ökad regional ansats, kommer att vara en viktig prioritering under 2013. Arbetet med de två strategierna påbörjades 2012. För närvarande lämnas stöd till regionala insatser för att öka svenska myndigheters medverkan i EU-finansierade s.k. twinning- och TAIEX-insatser (Technical Assistance and Information Exchange). Fortsatt stöd kan bli aktuellt för att regionalt i Östeuropa stärka central statsförvaltning; bl.a. genom den s.k. Estonian Center for Eastern Partnership. Regionalt stöd utgår även till Regional Cooperation Council (RCC) i Sarajevo samt till olika projekt för romers rättigheter.

Ett centralt inslag i det regionala samarbetet framöver kommer att vara finansiering av insatser inom vattenrening, avfallshantering och energieffektivisering, vilket är insatser som genomförs i nära samarbete med IFI som EBRD, EIB, NIB och NEFCO. När finansiering förs över från bilaterala till regionala insatser förutses effektivitetsvinster, både vad gäller verksamhet och hantering.

Det civila samhället är en nyckelaktör för att bidra till demokratisk utveckling såväl i länderna inom Östliga partnerskapet som på Västra Balkan. Situationen varierar mellan länderna, dock med generellt omfattande utmaningar vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter samt jämställdhet. Bristerna inom rättsväsendet är omfattande, ansvarsutkrävandet svagt och korruption är ett problem. För länderna, vilka med undantag av Vitryssland, har EU-närmande som drivkraft, innebär detta krav på politisk pluralism och delaktighet. Stödet till det civila samhället ska tydligare fokusera på europeiska värden och på andra frågor relevanta för ländernas EU-närmande.

Inom sektorn för marknadsutveckling kommer prioritet ges åt insatser riktade till att stärka förhandlings- och implementeringsprocessen, vilken syftar till att ingå associeringsavtal, inklusive DCFTA, med EU.

Sverige har också en viktig roll i att bilateralt, i största möjliga mån, samverka med och komplettera EU:s finansiering till de aktuella länderna. Det svenska stödet ska, så långt det är möjligt, verka kompletterande till det gemensamma EU-biståndet, inklusive EU:s förmedlemskapsstöd och i anslutning till Östliga partnerskapet. Ett utbyggt bilateralt samarbete innebär också bättre möjligheter för Sverige att påverka utformningen av EU:s utvecklings-samarbete, granskapsstödet för Östeuropa (ENPI) och förmedlemskapsstödet för Västra Balkan och Turkiet (IPA), både inom EU och i samarbetsländerna,

En viktig prioritering under 2013 blir att fortsätta arbetet med att påverka utformningen av det nya biståndsinstrumentet för Östeuropa, ENI samt det fortsatta förmedlemskapsstödet IPA II, för Västra Balkan och Turkiet som båda kommer att gälla under perioden 2014-2020. Möjligheterna till samprogrammering med EU kommer aktivt att prövas. Då Sida har ackrediterats hos EU-kommissionen skapar detta möjligheter för Sverige att, genom

delegering, få i uppdrag att genomföra delar av ENPI- och IPA-stödet. Samarbeten med EU:s institutioner gör det även möjligt för Sverige att påverka utformningen av policy för ENPI/ENI och IPA/IPA II, t.ex. vid möten i Bryssel, i de s.k. genomförandekommittéerna för ENPI och IPA samt vid bilaterala möten med EEAS och DEVCO.

4.6 Strategier för reformsamarbete i Östeuropa ger tydligare styrning

Nedan följer en kort beskrivning av verksamheten under anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa*.

Målet för det svenska stödet inom ramen för reformsamarbetet och i de berörda samarbetsländerna är stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till EU och dess värdegrunder.

Det strategistyrda svenska biståndet under anslaget för reformsamarbetet i Östeuropa omfattar under 2013 strategier för det bilaterala samarbetet med nio länder: Albanien, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Kosovo, Moldavien, Serbien, Turkiet, Ukraina och Vitryssland.

Strategierna avseende länderna i Östeuropa är till stor del inriktat på insatser inom miljö- och energiområdet, men även inom förvaltning, jämställdhet, utveckling av den privata sektorn samt demokrati och mänskliga rättigheter.

Regeringen fäster stor vikt vid EU:s fortsatta utvidgning. Som ett led i denna ambition är det svenska stödet även inriktat på att, inom ramen för EU:s grannskapspolitik, stödja dessa länders egna handlingsplaner för att närma sig EU.

När det gäller Vitryssland bedrivs ett omfattande samarbete med olika vitryska parter, med fokus på demokrati samt stöd till det civila samhället. Samarbetet sker även inom det privata näringslivet och inom miljöområdet.

I länderna i sydöstra Europa och på Västra Balkan är det svenska stödet inriktat på närmandet till EU. Det handlar bl.a. om social och ekonomisk utveckling, demokrati, mänskliga rättigheter, miljö och hållbar utveckling. Även frågor kring kvinnors roll i den ekonomiska utvecklingen är prioriterade. Det svenska biståndet till Turkiet främjar Turkiets förutsättningar för medlemskap i EU. Sverige ger stöd till Turkiets demokratiprocess

samt arbete för att öka respekten för och efterlevnad av mänskliga rättigheter och jämställdhet. Inom ramen för Östeuropaanslaget ingår även stöd genom svenska organisationer i det civila samhället i enlighet med gällande strategi samt personalstöd till OSSE i Östeuropa. Vidare ingår samarbete inom kärnteknisk säkerhet och strålskydd i Östeuropa.

Som beskrivs under avsnitt 4.5.2, Prioriteringar i 2013 års budget, kommer regeringen under 2013 ta fram nya strategier för utvecklingssamarbetet med Östeuropa samt Västra Balkan. Strategierna ska ha en ökad regional ansats och bl.a. vara inriktade på gemensamma och gränsöverskridande utmaningar.

Anslaget Reformsamarbete i Östeuropa används för reformmedel till länderna i Östeuropa, på Västra Balkan och Turkiet. De myndigheter som disponerar biståndsmedel under anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* är Sida, Svenska institutet, Strålsäkerhetsmyndigheten, Folke Bernadotteakademien och Regeringskansliet (Utrikesdepartementet). Medlen får endast användas i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer för vad som kan klassificeras som bistånd.

4.7 Budgetförslag

4.7.1 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa

Tabell 4.2 Anslagsutveckling för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa

Tusental kronor

2011	Utfall	1 309 018	Anslags- sparande	31 060
2012	Anslag	1 306 683 ¹	Utgifts- prognos	1 324 102
2013	Förslag	1 307 360		
2014	Beräknat	1 307 360		
2015	Beräknat	1 307 360		
2016	Beräknat	1 307 360		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för reformstöd till länderna i Östeuropa, på Västra Balkan och Turkiet. Inom ramen för den del av anslaget som Regeringskansliet disponerar finns möjlighet att använda medel för viss temporär verksamhet inom avgränsade projekt.

För den del av anslaget som Svenska institutet och Strålsäkerhetsmyndigheten disponerar beräknas 8 600 000 kronor användas för förvaltningskostnader.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för ramanslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 280 000 000 kronor under 2014-2019.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndiganderamen avser främst Sida. Åtagandena består av långsiktiga insatser inom alla Sidas verksamheter inom reformsamarbetet i Östeuropa för att åstadkomma en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen. Övriga myndigheter som omfattas av bemyndiganderamen är Svenska institutet, Strålsäkerhetsmyndigheten och Regeringskansliet.

Tabell 4.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–2019
Ingående åtaganden	1 323	1 448	2 094	-	-	-
Nya åtaganden	934	1 449	1 254	-	-	-
Infriade åtaganden	-809	-803	-1 071	-1 117	-731	-429
Utestående åtaganden	1 448	2 094	2 277	-	-	-
Erhållet/förslaget bemyndigande	2 974	2 100	2 280	-	-	-

Regeringens överväganden

För 2013 föreslår regeringen att anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* anvisas 1 307 360 000 kronor.

Regeringen föreslår att kostnaderna för delar av verksamheten vid generalkonsulatet i Istanbul som är av förvaltningskaraktär förs över till Regeringskansliet. Regeringen föreslår att 7 000 000 kronor förs från det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* Medlen under anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* klassificeras som utvecklingsbistånd i enlighet med OECD/DAC:s definition. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 1 307 360 000 kronor.

Tabell 4.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 311 663	1 311 663	1 311 663	1 311 663
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-4 303	-4 303	-4 303	-4 303
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar				
Volymer				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 307 360	1 307 360	1 307 360	1 307 360

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Bilaga 1

Samarbetsstrategier

Bilaga 1

Samarbetsstrategier

Innehållsförteckning

Samarbetsstrategier.....	5
--------------------------	---

Tabellförteckning

Tabell 1.1 Samarbetsstrategier	5
--------------------------------------	---

Samarbetsstrategier

Tabell 1.1 Samarbetsstrategier¹
tusental kronor

	Ursprunglig tidsperiod för gällande strategi	Kommentar	Utbetalat stöd 2011
AFRIKA			
Regional strategi Afrika söder om Sahara	2010–2015		912 999
Botswana	2009–2013		13 313
Burkina Faso	2004–2010	Strategi förlängd att gälla under 2012.	234 119
Burundi	2009–2012	Utfasning pågår.	20 315
Demokratiska republiken Kongo	2009–2012		243 922
Etiopien	2003–2010	Strategi förlängd att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	144 560
Kenya	2009–2013		348 792
Liberia	2008–2013		191 240
Mali	2004–2010	Strategi förlängd att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi. Det bilaterala utvecklingssamarbetet med Malis regering och dess myndigheter är tills vidare suspenderat.	209 565
Moçambique	2008–2012		693 428
Namibia	2009–2013		19 458
Rwanda	2010–2013		209 911
Somalia	2007–2010	Förhållningssätt förlängt att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om nytt förhållningssätt.	104 999
Sudan	2008–2011	Strategi förlängd att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	265 679
Sydafrika	2009–2013		73 286
Tanzania	2006–2011	Strategi förlängd att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	783 130
Uganda	2009–2013		232 426
Zambia	2008–2011	Strategi förlängd att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	195 976
Zimbabwe	2011–2012		183 864
ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA			
Regional strategi Asien	2010–2015		191 701
Regional strategi Mellanöstern och Nordafrika	2010–2015		174 377
Afghanistan	2012–2014	Revidering av tidigare strategi.	528 540
Bangladesh	2008–2012	Strategi förlängd till och med 2013.	194 685
Indien	2009–2013		41 869
Indonesien	2009–2013		15 441
Irak	2009–2014		119 503
Kambodja	2012–2013		170 148
Kina	2009–2013		39 633
Laos	2008–2011	Utfasning pågår.	17 232
Vietnam	2009–2013		94 640
Västbanken och Gaza	2008–2011	Strategi förlängd att gälla under 2012 till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	218 321
Östtimor	2009–2011	Utfasning pågår.	28 970

LATINAMERIKA OCH KARIBIEN			
Regional strategi Latinamerika		Utfasning pågår.	36 594
Bolivia	2009–2013		212 874
Colombia	2009–2013		147 401
Guatemala	2008–2012		168 802
Nicaragua	2008–2011	Utfasning pågår.	9 779
ÖSTEUROPA OCH CENTRALASIEN			
Albanien	2009–2012		85 293
Bosnien och Hercegovina	2011–2014		186 127
Kosovo	2009–2012		88 861
Makedonien	2010–2012	Utfasning pågår.	21 157
Moldavien	2011–2014		114 568
Georgien	2010–2013		100 747
Serbien	2009–2012		114 757
Turkiet	2010–2013		67 810
Ukraina	2009–2013		215 724
Vitryssland	2011–2014		130 635

¹Summorna består av bilateralt utvecklingssamarbete. Forskningssamarbete, Globala utvecklingsprogram, Humanitära insatser och konflikthantering. Informationsinsatser, U-krediter och Stöd till enskilda organisationer är inte inkluderade.